

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

YABANCILARA TÜRKÇE KELİME ÖĞRETİMİNDE
MÜZİĞİN ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Vahap GÜLDALİ

Malatya-2019

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

YABANCILARA TÜRKÇE KELİME ÖĞRETİMİNDE
MÜZİĞİN ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Vahap GÜLDALI

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN
2.Danışman: Prof. Dr. İlhan ERDEM

Malatya-2019

T.C.
İnönü Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı

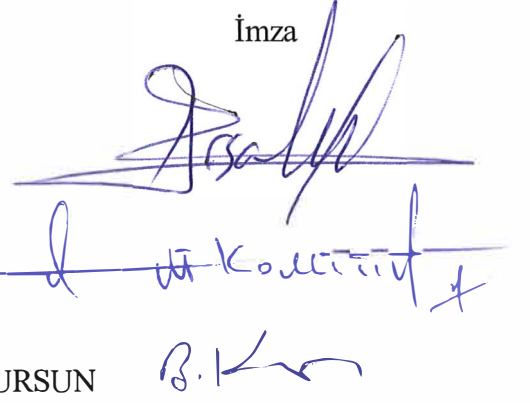
Vahap GÜLDALI tarafından hazırlanan **Yabancılara Türkçe Kelime Öğretiminde Müziğin Etkisi** başlıklı bu çalışma, 27.06.2019 tarihinde yapılan sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ

Üye : Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ

Üye (Tez Danışmanı): Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN

İmza

O N A Y

27/06/2019

Doç. Dr. Niyazi ÖZER
Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN'un ve Doç. Dr. İlhan ERDEM'in danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım **“Yabancılara Türkçe Kelime Öğretiminde Müziğin Etkisi”** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Vahap GÜLDALI

ÖNSÖZ

Çalışmalarım sırasında ilgisini, arkadaşça yaklaşımlarını, yardımlarını benden esirgemeyen, tezimin her aşamasında bana yol gösteren danışmanım ve hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN'a gönülden teşekkür ederim.

Bu zevkli çalışma süreci boyunca yardımlarını, bilgisini ve kıymetli zamanını benden esirgemeyen ikinci danışman hocam Prof. Dr. İlhan ERDEM' e teşekkür ederim.

Tez savunma jürimde bulunan Prof. Dr. Ersan ÇİFTÇİ' ye ve Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ' a da tezime katkılardan dolayı teşekkür ederim.

Tez çalışmam boyunca kıymetli bilgilerini ve zamanlarını benimle paylaşan İnönü Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) hocalarına sonsuz teşekkür ederim.

Son olarak araştırmanın başından sonuna her aşamasında yanımda olan, desteklerini hiçbir zaman benden esirgemeyen kıymetli arkadaşım ve kardeşim Dr. Öğr. Üyesi Bahtiyar BAHŞİ' ye; beni yetiştirip bugünlere getiren aileme ve çalışmam boyunca sabırla bana destek olan, her türlü zorluğu birlikte aştığımız canım eşim Dilay GÜLDALI' na canı gönülden teşekkür ederim.

ÖZET

YABANCILARA TÜRKÇE KELİME ÖĞRETİMİNDE MÜZİĞİN ETKİSİ

GÜLDALI, Vahap

Yüksek Lisans

İnönü Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Betül KARAGÖZ DURSUN

Prof. Dr. İlhan ERDEM

Haziran-2019, XII + 99 sayfa

Bu çalışmanın amacı, yabancılara Türkçe kelime öğretiminde müziğin etkili bir araç olup olmadığını belirlemektir. Çalışma nicel yöntemler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın desenini yarı deneysel modellerden olan ön test-son test eşleştirilmiş kontrol gruplu desen oluşturmaktadır.

Çalışma 2016-2017 eğitim-öğretim yılında İnönü Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde (TÖMER) eğitim görmekte olan B1 seviyesindeki öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın deney ve kontrol grupları, eğitim seviyeleri bakımından eşit olan on beşer öğrenciden oluşmaktadır. Verileri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu, uzman görüşü formu ve kelime bilgisi ölçme formu kullanılmıştır.

Deney grubuna araştırmacı tarafından hazırlanan Türkçe kelime kazanımına yönelik program haftada 2 saat olmak üzere toplam 10 hafta uygulanırken; kontrol grubunda ise eğitime Yabancılara Türkçe Öğretim Programına bağlı kalınarak devam edilmiştir. Bu uygulama sonucunda deney ve kontrol grubu öğrencilerinin kelime bilgisi ölçme formuna verdikleri cevaplar karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucunda programda yer alan kelimeleri içeren şarkılar ile yapılan müzik eğitiminin yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde etkili olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Şarkı, Kelime Öğretimi, Müzik

ABSTRACT

THE EFFECT OF MUSIC IN TEACHING TURKISH WORDS TO FOREIGNERS

GÜLDALI, Vahap

M.S., İnönü University Institute of Educational Sciences

Music Teaching Department

Advisor: Assist. Prof. Dr. Betül KARAGÖZ DURSUN

Assoc. Prof. Dr. İlhan ERDEM

June-2019, XII + 99 pages

The aim of this study is to determine whether music is an effective tool in teaching Turkish vocabulary to foreigners. The study was carried out using quantitative methods. Pre-test and post-test, which is one of the quasi-experimental models, forms the pattern of study.

The study was conducted with B1 students studying at Inonu University Turkish Teaching Application and Research Center (TOMER) in 2016-2017 academic year. The experiment and control groups of the study consisted of 15 students who were equal in terms of education level. Personal information form, expert opinion form and vocabulary measurement form developed by the researcher were used to collect the data.

While the program for the acquisition of the Turkish vocabulary prepared by the researcher was applied to the experiment group for a total of 10 weeks (2 hours per week); in the control group, education was continued in accordance with the Turkish Teaching Program for Foreigners. As a result of this practice, the answers of experiment and control group students to the vocabulary measurement form were compared. As a result of the study, it was determined that music education with songs containing the words in the program was effective in teaching Turkish vocabulary to foreign students.

Key Words: Teaching Turkish to Foreigners, Song, Teaching Vocabulary, Music

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI	i
ONUR SÖZÜ	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
KISALTMALAR LİSTESİ	xii

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	1
1.3. Alt Problemler.....	2
1.4. Araştırmanın Önemi	2
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	3
1.6. Varsayımlar.....	3
1.7. Tanımlar.....	3

BÖLÜM 2

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Bilgiler.....	5
2.1.1. Müziğin İnsan Hayatındaki Yeri.....	5
2.1.2. Müziğin Dil Gelişimi Açısından Önemi.....	6
2.1.3. Müzik Eğitimi.....	7
2.1.4. Müziğin Gelişim Alanları Üzerindeki Etkileri	10
2.1.4.1. Duyusal ve Sosyal Gelişim	11
2.1.4.2. Bedensel ve Psikomotor Gelişim.....	11
2.1.4.3. Dil Gelişimi.....	11

2.1.5. Yabancı Dil Öğretimi.....	13
2.1.5.1. Yabancı Dil Öğretiminde Temel İlkeler	15
2.1.5.1.1. Dört Temel Beceriyi Geliştirme	16
2.1.5.1.2. Öğretim Etkinliklerini Önceden Planlama.....	16
2.1.5.1.3. Basitten Karmaşığa Somuttan Soyuta Doğru Öğretme	16
2.1.5.1.4. Görsel ve İşitsel Araçları Kullanma.....	17
2.1.5.1.5. Ana Dili Gerekli Durumlarda Kullanma	17
2.1.5.1.6. Bir Seferde Bir Tek Yapıyı Sunma.....	17
2.1.5.1.7. Verilen Bilgilerin Günlük Yaşama Aktarılmasını Sağlama	18
2.1.5.1.8. Öğrencilerin Derse Daha Etkin Katılmalarını Sağlama.....	18
2.1.5.1.9. Bireysel Farklılıkları Dikkate Alma	19
2.1.5.1.10. Öğrencileri Güdüleme ve Cesaretlendirme.....	19
2.1.6. Yabancılara Türkçe Öğretimi	19
2.1.6.1. Yabancılara Türkçe Öğretiminde Müzik	21
2.2. İlgili Araştırmalar	27
2.2.1. Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar	27
2.2.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar.....	33

BÖLÜM 3

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli.....	36
3.2. Araştırmaya Dâhil Edilen Şarkılar.....	37
3.3. Çalışma Grubu	42
3.4. Veri Toplama Araçları	51
3.4.1. Kişisel Bilgi Formu.....	51
3.4.2. Kelime Bilgisi Ölçme Formu.....	51
3.4.3. Uzman Görüşü Alma Formu.....	52
3.5. Deneysel Uygulama ve Veri Toplama Süreci.....	52
3.6. Verilerin Analizi	55

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUM

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	56
4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	57

4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	59
4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	60

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar	62
5.2. Öneriler	64
KAYNAKÇA	65
EKLER	76
EK 1. Uygulama İzin Belgesi	76
EK 2. Kişisel Bilgi Toplama Formu	77
EK 3. Kelime Bilgisi Ölçme Formu	78
EK 4. Araştırma Esnasında Kullanılan Şarkılar	91
EK 5. Uygulamadan Görüntüler	96

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Ön test-Son test Eşleştirilmiş Kontrol Gruplu Desen Modeli.....	37
Tablo 2. Birinci etkinlikte kullanılan “Haberin Var Mı?” adlı şarkı ile kazandırılmak istenen kelimelere ait tablo	38
Tablo 3. İkinci etkinlikte kullanılan “Saz ile Söz ile” adlı şarkı ile kazandırılmak istenen kelimelere ait tablo	39
Tablo 4. Üçüncü etkinlikte kullanılan “Okul Yılları” adlı şarkı ile kazandırılmak istenen kelimelere ait tablo	40
Tablo 5. Dördüncü etkinlikte kullanılan “Gelin Tanış Olalım” adlı şarkı ile kazandırılmak istenen kelimelere ait tablo	41
Tablo6. Beşinci etkinlikte kullanılan “Engelleri Kaldıralım” adlı şarkı ile kazandırılmak istenen kelimelere ait tablo	42
Tablo 7. Cinsiyete Ait Yüzde-Frekans Bilgileri	43
Tablo 8. Kardeş Sayısına Ait Yüzde-Frekans Bilgileri.....	43
Tablo 9. Anne Eğitim Durumunu Gösteren Yüzde-Frekans Bilgileri	44
Tablo 10. Baba Eğitim Durumunu Gösteren Yüzde-Frekans Bilgileri.....	45
Tablo 11. Anne Meslek Durumunu Gösteren Yüzde-Frekans Bilgileri	46
Tablo 12. Baba Meslek Durumunu Gösteren Yüzde-Frekans Bilgileri.....	47
Tablo 13. Ailelerin Aylık Gelir Durumunu Gösteren Yüzde-Frekans Bilgileri	48
Tablo 14. Ailede Müzik İlgisini Gösteren Yüzde-Frekans Bilgileri.....	49
Tablo15. Müzik Sevgisini Gösteren Yüzde-Frekans Bilgileri.....	50
Tablo 16. Deney ve Kontrol Grubundaki Katılımcıların Ön test Puan Farkına İlişkin Normallik Testi.....	56
Tablo 17. Deney ve Kontrol Grubundaki Katılımcıların Ön test Puanlara İlişkin t-Testi Sonuçları.....	57
Tablo 18. Kontrol Grubundaki Katılımcıların Ön test ve Son test Puan Farkına İlişkin Normallik Testi.....	58
Tablo 19. Kontrol Grubundaki Katılımcıların Ön test ve Son test Puanlarına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	58
Tablo 20. Deney Grubundaki Katılımcıların Ön test ve Son test Puan Farkına İlişkin Normallik Testi.....	59

Tablo 21. Deney Grubundaki Katılımcıların Ön test ve Son test Puanlarına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	59
Tablo 22. Deney ve Kontrol Grubundaki Katılımcıların Son test Puan Farkına İlişkin Normallik Testi.....	60
Tablo 23. Deney ve Kontrol Grubundaki Katılımcıların Son test Puanlarına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	61

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Avrupa Ortak Dil Kriterleri Dil Düzeyleri	4
Şekil 2. Cinsiyete Ait Frekans Grafiği.....	43
Şekil3. Kardeş Sayısına Ait Frekans Grafiği	44
Şekil 4. Anne Eğitim Durumunu Gösteren Frekans Grafiği	45
Şekil 5. Baba Eğitim Durumunu Gösteren Frekans Grafiği	46
Şekil 6. Anne Meslek Durumunu Gösteren Frekans Grafiği.....	47
Şekil 7. Baba Meslek Durumunu Gösteren Frekans Grafiği	48
Şekil 8. Ailelerin Aylık Gelir Durumunu Gösteren Frekans Grafiği	49
Şekil 9. Ailede Müzik İlgisini Gösteren Frekans Grafiği	50
Şekil10. Müzik Sevgisini Gösteren Frekans Grafiği	51

KISALTMALAR LİSTESİ

- P** : Anlamlılık Düzeyi.
- Sd** : Serbestlik Derecesi.
- Ss** : Standart Sapma.
- ADÖÖÇM** : Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni.
- ANOVA** : Analysis of Variance.
- SPSS** : Statistical Package for the Social Sciences.
- G_D** : Deney Grubu.
- G_K** : Kontrol Grubu.
- M** : Sınıfların Yansız Atandığı.
- O₁₋₂₋₃₋₄** : Ön test Ölçümleri.
- X** : Deney Grubundaki Deneklere Uygulanan Deneysel Değişkeni.
- bkz** : Bakınız.
- akt** : Aktaran.
- f** : Frekans.
- TÖMER** : Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi.

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Çalışmanın bu bölümünde; problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, araştırmanın sınırlılıkları, varsayımlar ve tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Yabancılara Türkçe öğretimi esnasında (B1 seviye) kullanılan şarkılara, kelime öğretimi ve kültür aktarımı açısından bakıldığında, şarkıların nasıl seçilmesi gerektiği uzmanlar tarafından belirlenmiş ve bu şarkıların yabancılara Türkçe öğretimi esnasında değerlerimize, kelime öğretimine, kültür aktarımına ne derece doğru katkılarda bulunduğu uzun süreli araştırmalar ile incelenmiştir.

Ülkemizde son yıllarda popüler alanlardan biri olarak çalışılan yabancılara Türkçe öğretimi konusuyla ilgili literatüre bakıldığında Yabancılara Türkçe öğretimi alanında müzik aracılığıyla kelime öğretimine yönelik çalışmaların özellikle son yıllarda önem kazandığı görülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

İnsanın kendini tam anlamıyla ifade edebilmesi için yeterince kelime bilmesi ve bu kelimeleri cümle içinde doğru kullanması önemlidir. Daha etkili yollarla daha fazla ve kalıcı kelime öğretimi dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin daha sağlam temellere oturmasını sağlayacaktır. Yabancılara Türkçe öğretiminde de kelime öğretimini sağlamak ve kelime hazinesini zenginleştirmek amacıyla izlenebilecek çeşitli yöntemler mevcuttur. Bu çalışmada da yabancılara Türkçe öğretiminde müziğin kelime öğretimi üzerindeki etkisini araştırmak ve alana katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Bu doğrultuda araştırmanın ana problemi, “Yabancılara Türkçe Kelime Öğretiminde Müziğin Etkisi Nedir?” şeklinde belirlenmiştir.

1.3. Alt Problemler

1. Yabancılara Türkçe kelime öğretiminde müziğin kelime kazanımına etkisine ilişkin deney ve kontrol grubu ön test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Yabancılara Türkçe kelime öğretiminde müziğin kelime kazanımına etkisine ilişkin kontrol grubu ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Yabancılara Türkçe kelime öğretiminde müziğin kelime kazanımına etkisine ilişkin deney grubu ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Yabancılara Türkçe kelime öğretiminde müziğin kelime kazanımına etkisine ilişkin deney ve kontrol grubu son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.4. Araştırmanın Önemi

İnsanın çevresindekilerle doğru ve rahat bir şekilde iletişim kurabilmesi için sözcük dağarcığının yeterli düzeyde olması ve dağarcığındaki kelimeleri doğru şekilde kullanması önemlidir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de kelime öğretimi kuşkusuz önem arz etmektedir. Daha etkili yollarla daha fazla ve doğru kelime öğretimi dil öğretiminde dört temel becerinin gelişmesine katkı sağlayacak ve öğretimin daha sağlam temeller üzerine kurulmasını kolaylaştıracaktır. Kelime öğretiminin öneminin yanında kelime öğretiminin daha kolay ve daha kalıcı olarak nasıl öğretileceği de uzmanlar tarafından üzerinde durulan konulardan biridir. İnsanın bilişsel, bedensel ve psikomotor gelişimi açısından müziğin önemini bilinmektedir. Dil öğretiminde de müziğin etkili bir yöntem olduğu bilinmekte ve özellikle kelime öğretimi esnasında müzikle öğretim sıkça başvurulan yöntemlerden biridir.

Çalışma sürecinde elde edilen bulgular, müzik etkinliklerinin yabancı öğrencilerin kelime öğretimi üzerindeki etkisine dair veriler sunmuş ve bu bulguların ilgili konuda yapılan ve yapılacak olan diğer çalışmalar için kaynak olabileceği ve katkıda bulunabileceği düşünülmüştür.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

- 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında İnönü Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) B1 sınıflarında uygulanan etkinlikler,
- Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Ders Kitabında (B1) yer alan beş ünite,
- Araştırmaya katılan İnönü Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) öğrenci ve öğretmenleri,
- Araştırma için geliştirilen veri toplama araçları ile sınırlıdır.

1.6. Varsayımlar

- Araştırmaya katılan öğrencilerin veri toplama araçlarına gerçek ve samimi cevap verdikleri,
- Araştırma için seçilen öğrencilere uygulanacak müzik etkinliklerinin öğrencilere uygun olduğu,

1.7. Tanımlar

Dil: Dil, duygu, düşünce ve isteklerin, ortak olan öğeler kullanılarak başkasına aktarılmasında yardımcı olduğu gelişmiş ve etkili bir sistemdir (Demirel, 2008:1).

İletişimin temel ögesi, bireylerin kendilerini ifade etmeleri sırasında ifade etmenin en önemli yolu ve kimlik gelişiminin yapı taşı olan dil bireylerin sürekli ihtiyaç duyduğu bir araçtır (Ertural, 2008:1).

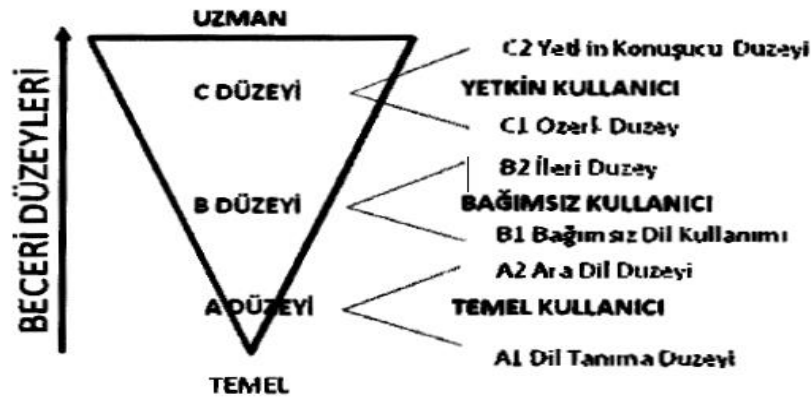
Aksan (2008: 11), ise dili sınırsız birleşimi olan istemli sembollerin kullanıldığı karmaşık bir iletişim sistemi olarak tanımlar ve bir anda akla gelmeyecek kadar çok yönlü, farklı farklı nitelikleri olan ve halen çözülememiş bir varlık olarak kabul eder.

Kelime: Kelime, anlamlı ses veya ses birliği, söz, sözcük grubudur (Türkçe Sözlük, 2011: 1381).

Korkmaz (2007:144) ise kelimeyi, aynı dili konuşan bireyler arasında tek olarak kullanımı gerçekleştiğinde somut veya soyut bir kavrama karşılık gelen ya da somut veya soyut kavramlar arasında ilişkileri geçici olarak kuran, birden çok ya da tek heceli ses gruplarından oluşan dil birimi olarak tanımlar.

Avrupa Dil Gelişim Dosyası: Dil dosyası ve dil öğrenim geçmişinden oluşan Dil pasaportu, Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü aracılığıyla ortak dil kriterleri temel alınarak hazırlanmakta ve kişinin bildiğini dile getirdiği dilleri standart ölçülere bağlamayı amaç edinmiş dosyadır (Uysal 2009: 13).

Dil Pasaportu: Avrupa ülkelerinde geçerli olacak şekilde standartlaştırılmış olan öğrencinin bildiği Avrupa dillerini, dilin düzeyini ve bu dillerin yeterlilik düzeylerini gösteren belgedir.

(Little ve Perclova, 2001; akt. Ada ve Şahenk, 2010 :72).

Şekil 1. Avrupa Ortak Dil Kriterleri Dil Düzeyleri

Dil seviyeleri A1, A2, B1, B2, C1, C2 olmak üzere altı düzeyde belirtilmektedir. Bu düzeylerden A1 ve A2 başlangıç seviyesini, B1 ve B2 orta seviyeyi, C1 ve C2 ise ileri düzeyde dil yeterliliğinin olduğunu göstermektedir (Demirel, 2008: 24).

Müzik: Müzik, “Kelimelerle anlatılamayan duygu ve düşüncelerin seslerle anlatılması sanatıdır. Duygu, düşünce, izlenim ve tasarımları ve başka gerçeklerin de katkısıyla belli durum, olgu ve olayları, belli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilerek, biçimlendirilmiş seslerle işleyerek anlatan estetik bir bütündür. Herkesin anlayabildiği ve anlayabileceği yegâne dildir.” (Türkçe Sözlük, 2017).

BÖLÜM 2

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Bilgiler

2.1.1. Müziğin İnsan Hayatındaki Yeri

İnsanın varoluşundan günümüze kadar pek çok teorem ya da fikirler vardır ki müziğin doğuşu, insanın varoluşuna kadar uzanmaktadır. Her zaman müziğin var olmasını sağlayan insan, sürekli gelişen ve yenilenerek ilerleyen bir döngünün başlamasına yol açmıştır (Nacakcı ve Canbay, 2015: 3).

Müzik insan hayatının hemen her evresinde bulunan bir olgudur. İnsanlar bebeklik döneminden yaşlılık dönemine gelene kadar ninniler, sayışmalar, tekerlemeler, türküler, marşlar ve çeşitli müzikler ile yaşamının önemli bir bölümünü geçirirler. Müzikle etkileşim içerisinde olan bireyler yaşadıkları çevrede müzik dinleme, müzikle oynama, şarkı söyleme, çalgı çalma, müzik yaratma, müziklerin bazılarını beğenip bazılarını beğenmeme gibi müziksel davranışlar edinirler (Uçan, 2005: 12).

Müzik, disiplin, zamanı etkili kullanma, susma, insanlarla diyalog kurma ve ilişkiler sanatıdır. Müzik aracılığıyla insanlar günlük yaşantılarının üstüne çıkıp güç kazanırken diğer bir taraftan da birlikte yaşamının bütün kurallarını öğrenir (Selanik, 1996: 2).

Bütün sanat dalları arasında müziğin, insanlar üzerinde en derin etkiyi bırakan sanat dalı olduğu bilinmektedir. Evrensel bir dil olan, dili ve dini farklı olan bireyleri aynı ezgide bir bütün kılan müzik, diğer sanat dalları arasında farklı bir yere sahiptir.

Yunanca asıllı bir kelime olan ve dünyanın her yerinde aynı anlamı taşıyan “Musica”, eski Yunanca ‘mousike’ veya ‘mousai’ kelimelerinden türemiştir. Birçok araştırmacı bu kelimenin ‘muse-melek’ anlamına geldiğini savunur. Eski Yunan

mitolojisine göre Zeus'un kızları sayılan dokuz peri kızına 'Mousa' (Müz) adı verilmiştir. Eski Yunanlar bu peri kızlarının tüm dünyanın güzelliklerini ve ahengini düzenlemekle görevli olduklarına inanırlardı. Bu nedenle, günümüzde hemen hemen her dilde yer alan 'müzik' ya da 'musiki' kelimesinin bu 'müz' kökünden geldiği kabul edilmektedir" (Çoban, 2005).

Müzik, belirli bir amaç ve yöntemle, duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri güzellik anlayışına göre seslerle birleştirilerek işleyip anlatan estetik bir bütündür (Uçan, 2005: 10).

Müzik temel anlamda, işitme yoluyla (kulakla) algıladığımız düzenli ve uyumlu seslerden oluşan estetik bütünü, süreci ya da ürünü ifade eder (Örter, 2005: 24).

Güzel sanatların kulağa hitap eden bir dalı olan müzik, ses üzerine kurulmuş, insanlar üzerinde güçlü tesirleri olan bir sanat ilmidir. İnsanların fitratında tabii bir ihtiyaç olarak bulunan müzik ihtiyacı, bireylerin ve toplumların hayatında önemli rol oynamaktadır. Bireylerin yaşamlarını yansıtan müzik, bireylerin yaşantıları boyunca gelişim dönemlerine canlılık katar (Kalender, 1998: 263).

İnsanlar müzikle farklı şekillerde karşılaşabilirler; radyo ve televizyon sayesinde, plak çalarak, konserler aracılığıyla veya okul yaşantıları esnasında koroda şarkı söyleyerek, çalgı çalarak olabilir. Müzik, kıyaslanamaz, yeri doldurulamaz bir sanat dalı ve insan için sihirli bir yaşam yoldaşdır (Yener, 1983: 141).

2.1.2. Müziğin Dil Gelişimi Açısından Önemi

Müzik ve dilin ortaya çıkışıyla ilgili pek çok teoriler ön plana çıkmaktadır. Konuşma ve şarkı söyleme eylemi, insanların anlamlı sesler çıkarmaya başladığı andan itibaren ortaya çıkıp biçimlenmiştir. İç içe geçmiş olan bu iki iletişim aracı, insanoğlunun var olduğu günden itibaren kendini ifade etmek için kullandığı araçlardır. Anlamsız çığlıklar zaman içinde biçimlenerek konuşmaya dönüşmüş ve bazı sesler bir araya gelerek en ilkel şarkıları oluşturmuştur. Aynı ayrı ve iç içe geçmiş, gelişmelerini sürdürmekte olan dil ve müzik, gerek ayrı alanlar olarak, gerekse söz ve müziğin bir araya geldiği şarkı biçiminde varlığını devam ettirmektedir (Ünal, 1996; akt. Demir, 2011: 26).

Uçan (2001: 178), insanların kelime dağarcıklarının, henüz bebekken dinlemeye başladıkları ninnilerle geliştiğini belirtmiştir. Okulda veya sokakta arkadaşlarıyla oyun oynarken söyledikleri sayışmalar ve şarkılar çocukların akıcı konuşma becerilerini geliştirerek dil gelişimine büyük katkılar sağlar. Müzik, çocukların duygu ve düşüncelerini aktarmaya yardımcı olan bir dildir ve çocukların sosyal çevreleriyle iletişim kurmalarında onlara olumlu katkılar sağlar. Çocukların duyduğu sese yönelmeleri, şarkı duyduklarında o şarkıya tepki göstermeleri, bir müzik aletini sallayarak veya vurarak kullanmaları, parmak şıklatmaları, ıslık çalmaları, el çırpmaları, vücutlarıyla şarkılara eşlik etmeleri bilişsel, bedensel ve psikomotor gelişimleri bakımından müziğin önemini vurgulamaktadır.

Müzikal etkinliklere katılan çocukların ritme karşı hassasiyetleri artmakta ve dil gelişimleri olumlu doğrultuda gelişmektedir. Müzik aracılığıyla çocukların kendini ifade etme ve sosyal çevreye daha rahat uyum sağlamaları kolaylaşır. Çocuklar müzikal etkinliklere katılarak şarkı söylemeye başladığı andan itibaren sesini etkili kullanmayı öğrenmekte, şarkı sözleriyle birlikte çocuğun sözcük dağarcığı gelişmektedir. Çocuğun müzikal etkinliklere katılması, müzik aletlerini kullanması ve müziğe vücudunu kullanarak eşlik etmesi bireyin psikomotor gelişimine destek olduğu kadar çocukların öz güven duygularına da büyük katkılar sağlar (Aral, Kandır ve Can Yaşar, 2000; akt. Gül, 2012: 18).

Müziğin, insanların dili, dini ne olursa olsun evrensel bir dil olması nedeniyle diğer sanat dallarından ayrı bir yere ve öneme sahip olduğu söylenebilir.

2.1.3. Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi kişisel gelişim açısından son derece önemlidir. Eğitimin farklı alanlarını da içine katarak öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır. Öğrenmeyi etkin ve kalıcı hale getirir. Müzik eğitimi, yaparak ve yaşayarak öğrenme olduğu için yapılan eğitim kalıcı olmakta ve birey öğrendiklerini içselleştirerek hayatının geri kalan döneminde de öğrenme konusunda müzikten faydalanmaktadır. Özellikle çocuk yaşta alınan müzik eğitiminin bireylerin gelişiminde önemli bir yeri vardır. Müzik, eğitim açısından önemli bir temel, kullanışlılığı yüksek olan bir eğitim aracı, etkili ve önemli bir eğitim yöntemi ve alanıdır (Bütüner, 2010: 23). Müzik eğitimi ile çocuğa farklı beceriler kazandırmak mümkündür. Bu becerileri bilişsel, duyuşsal ve devinimsel beceriler olarak sınıflamak

mümkündür. Bu açıdan bakıldığında müzik eğitiminde de amaç, eğitimin bütün dallarında olduğu gibi bireyleri geliştirmek ve bireylerin davranışlarında bu yönde istedik değişiklikler oluşturmaktır (Şendurur ve Akgül Barış, 2002: 166).

Zihinsel süreçlerin ifadesi olarak tanımlanan müzik, sanat eğitimi tekniklerinden biridir. Müzik eğitimi insanların davranışlarını, dikkatlerinin hedefe yoğunlaşmasını, kişilik gelişimini ve gözlem yeteneklerini etkilemektedir. Ayrıca yaratıcılık, iletişim gücünü artırma, yaşamı algılama ve yorumlama gibi becerilerin kazanılmasına da yardımcı olmaktadır. Müzik eğitimi alma ya da müzikle aktif halde ilgilenme, kişilerin empati becerilerini geliştirdiği gibi aynı zamanda kendilerine ve mesleklerine karşı öz saygılarını da olumlu yönde etkilemektedir ve kişiler müzik aracılığıyla duygularını farklı şekillerde ifade etme imkanı bulurlar (Köksal, 1997: 2).

Bilişsel öğrenme, kişinin eğitim-öğretim sürecinde önemli bir yer tutmaktadır. Öğrenme etkinlikleri boyunca ne kadar çok duyu organına hitap edilirse öğrenme o kadar etkili olur (Şendurur ve Akgül Barış, 2002: 166). Müzik aracılığıyla öğrenme, tam olarak beyni öğrenmenin içine katmaktadır. Konferans şeklinde verilen eğitimler, ezbere dayalıdır ve sadece beynin bir bölümünün kullanılmasını sağlar. Müzik eğitimi, öğrencinin sayısal ve mantıksal konularda beynini kullanmasını ve öğrenilen bilgilerin kolaylıkla kalıcı hafızada tutulmasını sağlamaktadır (Akman, 2005: 23). Müzik eğitiminde kullanılan araç-gereçler öğrencinin dikkatini çekerek derse katılımını ve ilgisini arttırmaktadır. Öğrencinin derse katılımının sağlanması bir taraftan öğrencinin derste aktarılmak istenen bilgileri almasını sağlarken, diğer taraftan da işiterek ve görerek eğitim aldığı için aktarılan bilgilerin daha kalıcı olması sağlanır.

Müzik eğitiminin, bireylerin yaşamlarındaki diğer alanlara da pozitif etkileri olmaktadır ayrıca müzik eğitimi sürekli bir düzen ve ciddi dikkat yoğunluğu gerektirdiği için öğrencinin konsantrasyonu arttırmaktadır (Eskioğlu, 2003: 120). Müzik eğitiminin hem göze hem de kulağa hitap ediyor olması, çocuğun dikkatinin dağılmasını engelleyerek derse yoğunlaşmasını, dikkatini dağıtacak sesler ve hareketlerden kendini soyutlayan çocuğun, öğretimin içerisinde daha uzun süre kalmasını sağlamaktadır. Bireylerin sosyalleşmesinde de önemli bir araç olan müzik, aynı zamanda bilişsel kapasitenin gelişiminde ve sosyal davranış biçimlerinin keşfinde etkilidir (Özdemir ve Yıldız, 2010: 78). Arkadaşları ile birlikte müzik etkinliğine katılan öğrencide ben kavramından uzaklaşarak biz kavramına yaklaşılmaktadır. Uçan'a göre de müzik eğitimi,

öğrencinin davranışını değiştiren, yeni davranış özellikleri kazandırarak gelişimini sağlayan bir süreçtir (Uçan, 2005: 14).

Uçan (1997: 32), müzik eğitiminin üç temel amaca yönelik gerçekleşebileceğini belirtmiştir. Bunlar;

- Genel Müzik Eğitimi
- Özengen (amatör) Müzik Eğitimi
- Mesleki (profesyonel) Müzik Eğitimidir.

Genel müzik eğitimi, ayırım yapmaksızın her yaşta, her aşamada, her düzeyde ve herkese yönelik olarak sağlıklı ve insanca yaşamak için gerekli olan temel ve genel müzik eğitiminin verilmesidir. Özengen (amatör) müzik eğitimi, müziğin herhangi bir dalına amatörce ilgi duyan herkese yöneliktir ve etkin bir şekilde katılımı gerekli olan müziksel davranışları kazandırmak amaçlanır. Mesleki (profesyonel) müzik eğitimi ise müziği hayatının bir parçası olarak veya meslek olarak seçmek isteyen ve müzik alanında belli bir yeteneği olan kişilere yönelik olarak verilir ve bu kişilerde gerekli bilgi birikimini sağlamayı amaçlar.

Uçan (1994: 55), müzik öğretimini, bireyin müzikle ilgili olan davranışlarında kasıtlı ve bilindik bir değişim meydana getirmek için bireyin çevresiyle etkileşimde bulunarak bir öğrenme süreci meydana getirmek olarak açıklamaktadır.

Uçan (1993: 18), müzik öğretimindeki temel belirleyicileri şu şekilde belirtmiştir;

- Öğrenci,
- Müzik öğretim plan ve programları,
- Müziksel öğretme-öğrenme ortamları,
- Müzik öğretim hizmetleri,
- Müzik öğreticisi (öğretmeni),
- Fiziki çevre.

Biber Öz (2001: 105), üzerinde birçok açıklama yapılan müzik eğitiminin, bireyler üzerinde sevgi, sorumluluk ve yaratıcılık duygularını geliştirmesinin yanında insanlara, müziği sevdirmek, müzik dinleme ve insanın beğeni düzeyini geliştirmeyi amaç edindiğini belirtmektedir.

Müzik eğitimi son zamanlarda kullanılması gereken kuram ve yöntemler arasında yer almaktadır. Müzik, insanların varoluşundan günümüze yaşamın hemen her evresinde yer alan bir olgudur. Müzik eğitimi aracılığıyla insanlar üzerinde olumlu davranışlar geliştirilmektedir (Nacakcı ve Kurtuldu, 2011: 1).

2.1.4. Müziğin Gelişim Alanları Üzerindeki Etkileri

Müzik, bireylerin bedensel ve psiko-motor gelişimine, duygusal ve sosyal gelişimine, bilişsel gelişimine, konsantrasyonuna ve hatta kişinin meslek seçimine dahi olumlu yönde etki eder (Aktaş, 2008: 3).

Kişilerin çevrelerini tanımalarında, çevresindeki olayları sentezlemelerinde, dikkat ve hafıza gibi süreçleri etkin bir şekilde kullanmalarında müzik eğitiminin büyük bir rolü vardır. Bundan dolayı, çocukların gelişim dönemlerinin her evresinde bilinçli bir şekilde müzik eğitimi verilmelidir (Şendurur ve Akgül Barış, 2002: 173).

Sınıf içerisinde verilen ses eğitiminin, toplu şarkı söyleme becerisine katkı sağlamasının yanı sıra, bireylerin duygusal ve sosyal yönden de gelişmesine olumlu katkıları vardır. Güzel ve etkili şarkı söyleyerek sözcüklerin anlaşılır ve doğru telaffuz edilmesi bireyin dil gelişimini etkilerken aynı zamanda ana dilini güzel konuşmasına ve toplumda kendini ifade etmesine olumlu katkılar sağlar (Bilen, 1995: 14).

Küçük yaştan itibaren müzikle beslenen, müzik aktivitelerinin içinde bulunan çocukların bedensel ve ruhsal açıdan daha sağlıklı yetiştikleri gözlemlenmektedir. Çocukların tüm gelişim alanlarına destek olan ve tüm gelişim alanlarını etkileyen müzik, tüm çocukların eğitimi için gerekli, etkili ve önemli bir araçtır. Müziğin gelişim alanları üzerindeki etkilerini ise şu şekilde sıralanabilir: (Yıldız, 2006: 6).

- Duygusal ve Sosyal Gelişim
- Bedensel ve Psikomotor Gelişim
- Dil Gelişimi

2.1.4.1. Duyusal ve Sosyal Gelişim

Yıldız (2006: 7), çocukların izlenimlerinin, duygu ve düşüncelerinin bir dili olan müziğin, sosyal çevreyle iletişim kurmakta ve etkileşime geçmekte de önemli katkılarının olduğunu belirtmiştir. Müzik etkinliklerinin, çocukların birlikte iş yapabilme, görev alma bilinci ve aldığı görevi yerine getirme sorumluluğu, kişinin bireysel yeteneklerinin farkına varması ve tek başına bir şeyleri başarabilmesinin doyumuna varması gibi duygusal ve sosyal yönden gelişmesine katkıda bulunduğu değerlendirilmiştir.

2.1.4.2. Bedensel ve Psikomotor Gelişim

Yıldız (2006: 8), bebeklik döneminden itibaren başlayan müziksel gelişimin, çocukların duydukları sese yönelmeleri, ağlarken her hangi bir şarkı ya da ezgi duyduklarında ilgi göstererek susmaları, basit müzik aletlerini sallayarak veya dokunarak kullanmaya çalışmaları, bedenlerini kullandıkları sırada şarkılara sesleriyle eşlik etmeye çalışmaları, şarkılara eşlik ederken elini dizine vurma, parmaklarını kullanma ve ayağını yere vurma devinimlerinde bulunarak zihinsel, bedensel ve psikomotor gelişim açısından müziğin ne kadar önemli olduğunu açıklamıştır.

Müzik etkinlikleri arasında yer alan enstrüman çalmak, şarkı söylemek ve söylenen şarkılara devinimlerle eşlik etmek büyük ve küçük kasların yanı sıra duyu organlarının da gelişimine yardımcı olabilir.

2.1.4.3. Dil Gelişimi

Bireyler küçük yaşlarda kelime dağarcığı kısıtlı olduğundan ve kelime telaffuzlarında zorluk çektiklerinden duygu ve düşüncelerini ifade etmekte zorlanırlar. Müzik, dilin sıkılmadan, en iyi ve doğru bir şekilde gelişmesini sağlayan çalışmadır. Müzik aracılığıyla kişiler seslerini doğal şekilleriyle kullanabilir, kelimeleri doğru telaffuz eder, vurguları doğru olarak yapabilirler. Ayrıca müzik yeni sözcük kazandırma konusunda da bireye kolaylık sağlar (Özal Göncü, 2002: 10).

Bireylerin kelime dağarcığını geliştiren, duygu ve düşüncelerini daha iyi ifade etmelerini sağlayan ve telaffuzlarına katkı sağlayan müzik, dil gelişimine zevkli ve akılda kalıcılığı yüksek olarak katkıda bulunur.

Bireylerin daha bebekken annelerinden duydukları ninnilerin, arkadaşlarıyla oyun oynarken söyledikleri tekerleme ve saymacaların, okul yaşantısı boyunca öğrendiği şarkıların ve halk türkülerinin bireyin kelime haznesinin gelişmesine, sözcükleri doğru ve akıcı bir şekilde telaffuz etmesine katkı sağladığı aşikârdır (Yıldız, 2006: 6).

Müzik aracılığıyla bireylerin sözcükleri ve dili etkili kullanması, doğru telaffuzla akıcı bir şekilde konuşması ve dil gelişimine büyük ölçüde katkıda bulunması sağlanabilir. Bir çocuğun şarkıları doğru bir şekilde söyleyebilmesi için ana dilimiz Türkçeyi doğru ve düzgün bir şekilde kullanması gerekmektedir.

Kalender (2002: 67), çocuklara ilk günlerinden itibaren doğru sesler dinletildiğinde, doğru uyarılarla beyinin ilgili bölümlerinin algı ve sentez kapasitesinin arttırılabileceğine değinmiştir. Çocukların konuşmaya başlarken öncelikli olarak sesin geldiğini, değişik şekillerde sesler çıkardıklarını ve bunun daha sonraki aşamasında yani konuşurken kullanacağı kelimelerin vurguları ve diksiyon için temel teşkil ettiğinden bahsetmiştir.

Çocuğun gelişiminde müziğin, sadece müzikle hobi olarak ya da müziği meslek olarak seçilmesi değil, müziğin konuşma eyleminin gelişmesinde ve dil gelişiminde de temel oluşturduğundan bahsedilebilir.

Sun ve Seyrek (2002: 31), çalışmalarında müziğin dil gelişimine etkilerini şu şekilde özetlemişlerdir;

Şarkı söyleyen çocuk;

- Şarkı sözlerini öğrenir böylece dağarcığı genişler.
- Şarkı sözlerini doğru söylemeye özendirildiğinde, diksiyonu gelişir.
- Ses ve söz ögesinin doğru olarak kullanıldığı şarkılarda sözcükte tartım ve vurguyu doğru olarak öğrenir.
- Akıcı konuşma becerisiyle birlikte dil pratiği kazanır.

(Aktaran Şaktanlı, 2007: 11).

Dil konusunda bireyin herhangi bir engeli olup olmadığına bakılmaksızın, müziğin konuşma ve dili algılama becerilerine olumlu katkılarda bulunduğu bilinmektedir (Nierman, 1995; akt. Şaktanlı, 2007: 12).

2.1.5. Yabancı Dil Öğretimi

Küreselleşen dünyada bugün, eskiye bakarak eğitim, turizm, ticaret ve göç gibi sebeplerden dolayı insanların daha fazla bir araya gelmelerini ve iletişime geçmelerini sağlayan ulaşım ve iletişim araçları, yabancı dil öğrenimi ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. Bununla birlikte turizm, din, eğitim, yabancı ülkelerle ticaret yapmak, farklı ülkelerde yaşamak gibi sebeplerden dolayı yabancı dil öğrenme gereksinimi giderek çoğalmaktadır. Dil öğretimi, bilimin farklı disiplinlerinden ve bulgularından yararlanılarak, milletlerin kültür ve değerleri benimsenerek gerçekleştirilmelidir (Altunkaya ve Erdem, 2017: 60).

Dil, insanlar arası iletişimin en önemli araçlarından biri olarak kabul görmektedir. Dilin, ana dil ve yabancı dil olarak farklılaşması, insanlık tarihi kadar eskidir. İnsanların farklı dil ve kültürlerle sahip olmaya başlamasından itibaren birbirlerinin kültür ve dillerini öğrenme ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Özellikle ülkeler arası sosyal, siyasi ve ekonomik ilişkilerin artmasından dolayı dil öğrenme ihtiyacı zorunluluk haline gelmiştir. Sonuç olarak da ülkelerin eğitim öğretim süreçlerinde yabancı dil öğrenimi ve programları yer almaya başlamıştır (Takıl, 2014:20).

Dil, kişinin toplum içerisinde belli bir kimliğe kavuşmasında, kendini gerçekleştirmesinde ve toplumda sosyal bir rol almasında önemli yer tutar. Toplumda kendini iyi bir şekilde ifade edebilmek için gerekli olan en önemli araç dildir (Maden, 2010: 14).

Akt. Balcı, (2017: 20) kişinin ana dili dışında kullandığı ve öğrendiği dili yabancı dil olarak adlandırmaktadır. Ayrıca kişinin ana dili dışında veya ana dilinden daha sonra edindiği dile, ikinci dil de denilmektedir fakat her ikinci dil yabancı dil olarak kabul görmemektedir.

Dil, insanların anlaşmaları için gerekli olan en temel araçtır. İnsanlar, duygu ve düşüncelerini kelimeler aracılığıyla diğer insanlara aktarmaktadır. Dil, milleti birbirine kaynaştıran ve inançları, yaşayış biçimleri, gelenek ve görenekleri, nesilden nesile aktararak toplumları bir arada tutan en güçlü kurumdur (Barın, 2004: 19).

Dil, geçmişten günümüze kadar iletişimin temelini oluşturarak insanların anlaşmalarını sağlayan, duygu ve düşüncelerinin birbirlerine aktarılması konusunda insanlara yardımcı olan, kültür taşıyıcısıdır (Özbay, 2009; akt. Şahin, 2016: 5).

Yabancılara Türkçenin öğretimiyle ilgili ilk çalışmayı yapan kişi Kâşgarlı Mahmud, 1072-1074 yılları arasında Dîvânü Lugati't-Türk adlı büyük eserini yazmıştır. Türk dilinin ilk öğreticisi ve ilk lügati olan bu eser Arapçanın yaygın olarak kullanıldığı dönemde, Araplara Türkçe öğretmek ve Türkçenin Arapçadan daha zengin bir dil olduğunu göstermek için yazılmıştır (Barın, 1992: 47).

İşitsel ve görsel materyallerin kullanıldığı bir öğrenme ortamında öğrenciler yalnızca dili yapısal bir birim olarak değil ayrıca sosyal ve kültürel bir olgu olarak da görecektir. Yabancı dil öğrenen bireylerde materyal kullanımıyla birlikte iletişimde kullanılan dinleme ve anlama becerisinde gerekli olan tonlama ve vurgulama tanınmaktadır. Materyal kullanımıyla gerçekleşen derslerde öğrencilerin diğer becerilerinin yanında konuşma becerileri ve sözcük dağarcığının zenginleşmesi sağlanmaktadır (Aktaş, 2005: 95).

Barın, (2004: 20) insanların yabancı bir dili öğrenmeye başlamadan önce ön yargılarının olduğunu ve insanların yeni öğrenmeye başladığı bu dili öğrenemeyeceği duygusuna kapıldıklarını belirtmiştir. Dil öğretiminin sıkıcı ve monotonluktan çıkması için yabancı dili öğreten öğretmenin sadece kitaplarla yetinmemesi gerektiğini belirtmiştir.

Türkçe öğretimi adı altında sürdürülmekte olan ana dil öğretiminin temel amacı bu eğitimden geçenleri Türkçeyle anlama ve anlatma becerileri kazandırmaktır. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi dört temel alanda etkinliklere dayanan Türkçe öğretiminin amaçları şunlardır:

1. Öğrencilere, görüp izlediklerini, dinlediklerini, okuduklarını tam ve doğru anlama gücü kazandırmak;
2. Onlara, görüp izlediklerini, dinlediklerini, okuduklarını, incelediklerini ve düşündüklerini, tasarladıklarını söz ya da yazı ile doğru ve amaca uygun olarak anlatma beceri ve alışkanlığı kazandırmak;
3. Öğrencilere Türk dilini sevdirmek, kurallarını sezdirmek; onları, Türkçeyi gelişim süreci içinde bilinçle, özenle ve güvenle kullanmaya yöneltmek;
4. Onlara, dinleme, okuma alışkanlık ve zevkini kazandırmak; estetik duygularının gelişmesinde yardımcı olmak;
5. Türlü etkinliklerle öğrencilerin kelime dağarcığını zenginleştirmek;

6. Onların ulusal duygusunu ve ulusal coşkusunu güçlendirmede kendi payına düşeni yapmak;
7. Sözlü ve yazılı Türk ve dünya kültür ürünleri yoluyla, Türk kültürünü tanıma ve kazanmalarında; Türk yurdunu ve ulusunu doğayı, hayatı, insanlığı sevmelerinde yardımcı olmak;
8. Onlara, bilimsel, eleştirci, doğru, yapıcı ve yaratıcı düşünme yollarını kazandırmada Türkçe dersinin payına düşeni gerçekleştirmektir (Aşılıoğlu, 1993: 20).

Öğrencilere yeni bir davranış kazandırma ya da var olan davranışlarında olumlu yönde değişiklikler gerçekleştirebilmek için Türkçe öğretiminde de tüm öğretim çalışmalarında olduğu gibi bu davranış değişikliklerini değiştirme ya da yeni davranış kazandırma çalışmaları amaç edinilmiştir.

Öğrencilerin işitsel ve görsel duyularına hitap eden materyallerin kullanıldığı derslerde, öğrencilerin motivasyonlarının artacağı ve derslerin daha eğlenceli işlenerek öğrencilerin derse katılımı artırılabilir.

2.1.5.1. Yabancı Dil Öğretiminde Temel İlkeler

Yabancı dil öğretiminde genel kabul görmüş temel ilkeler arasında; temel becerileri geliştirme, planlama, somuttan soyuta doğru öğrenme, görsel ve işitsel araçları kullanma, ana dili kullanımı, öğrenilenlerin günlük yaşama aktarılması, derse etkin katılım sağlama, bireysel farklılıkları dikkate alma, öğrencileri güdüleme ve cesaretlendirerek öğretme bulunmaktadır.

Türkçe, dinlemeyi, konuşmayı, okumayı, yazmayı daha önceden kazandığımız alışkanlıklara dayalı olarak yaptığımız; bilgidен çok beceri gerektiren bir derstir. Bir bilgi dizgesi değil, bir uygulama becerisidir. Sadece dil kurallarını bilmek o dili yeterince bilmek anlamına gelmez (Göğüş, 1978: 7).

Bireylerin dil öğrenimi ve öğretimi sırasında istedikleri hedefe ulaşmaları ve başarılı olabilmeleri için takip etmeleri gereken bazı ilke, yöntem ve teknikleri kullanmaları gerekmektedir. Demirel, (2008: 29) yabancı dil öğretiminde kullanılması gereken temel ilkeleri şu başlıklar altında sıralamıştır:

2.1.5.1.1. Dört Temel Beceriye Geliştirme

Demirel, (2008: 29), dili, dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere dört temel becerinin tamamı olarak açıklamaktadır. Demirel, iletişim aracı olarak dili kullanmayı öğretirken bu dört temel becerinin bir bütün olarak birlikte öğretilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu açıklamaya göre dil eğitimi veren okulların özelliklerine ve okunacak bölümlere göre dört temel beceriden hangisinin daha ağırlıklı olarak geliştirilmesi gerektiği farklılık gösterebilir.

Dil öğretimi sürecinde dört temel beceri olarak bilinen dinleme, konuşma, okuma ve yazma eğitimi bir bütün olarak ele alınmalıdır. Dil iletişimin temelini oluşturmaktadır ve kişi her zaman dört temel beceriye ihtiyaç duyabilir. Yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili olarak hazırlanacak kitaplarda baştan sona kadar bu özellikleri geliştirmeye özen gösterilmelidir (Barın, 2004: 22).

2.1.5.1.2. Öğretim Etkinliklerini Önceden Planlama

Eğitimin en önemli şartlarından biri yani olmazsa olmazı düzgün ve amaca uygun plan yapmaktır. Ders planı yapılırken çeşitli metod, yöntem ve metinlerden faydalanmak gerekir. Dil öğretimi için yapılmış bir planda öncelikli olarak ders içinde öğretilmesi gereken konular belli bir sıraya koyularak basitten karmaşığa, somut kavramlardan soyut kavramlara şeklinde olmalı ve görsel-işitsel araçlardan faydalanılmalıdır (Demir ve Açıık, 2011: 54).

Barın, (2004: 22) yabancı bir dil olarak öğretimi yapılacak olan dersin ne kadar süre içinde, kimlere ve hangi ihtiyaca göre yapılacağına önceden planlanması gerektiğini belirtmiştir.

2.1.5.1.3. Basitten Karmaşığa Somuttan Soyuta Doğru Öğretme

Aşılıoğlu, (2007: 36) eğitim süreci boyunca kişilerin öz yeterlilik algısının doğru bir şekilde gelişmesi için kişinin geçireceği yaşantılarının onun başarı düzeyinin üzerinde olmaması gerektiğini belirtmiştir. Bireyin öncelikli olarak kolay fakat daha sonra zorlaşan işleri yapmaya yönlendirilmesi gerekmektedir. Bireye hiçbir zaman yapamayacağı, üstesinden gelemeyeceği işler verilmemelidir. Bireylerin ancak bu şekilde kendisine güven duygusunu geliştirebileceğini ve sorunların karşısında donanımlı bir şekilde durabileceklerini söylemiştir.

Arslan, (2017: 256), Türkçeyi yeni öğrenmekte olan bir birey için Türkçe kelimelerin sözel anlatım yoluyla verilmesi bireyin zihninde herhangi bir kavram şekillenip oluşmayacağı için herhangi bir anlam ifade etmeyeceğini belirtmiştir. Özellikle Türkçeyi yeni öğrenmeye başlayan, başlangıç seviyesi (A1-A2) düzeylerinde öğretilmesi gereken konuların gerçek eşyalar, videolar, resimler ve grafiklerle desteklenmesi gerektiğini bildirmiştir.

Türkçe derslerinde yapılan etkinliklerin öğrencinin yakın çevresinden seçilmesi, seçilen metinlerle yaşam ilişkisinin kurulması, birtakım dilsel kalıpların ve kuralların toplum bilimsel-tarihsel-kültürel metinler seçilerek aktarılması, etkili bir öğrenme şekli oluşturabilir.

2.1.5.1.4. Görsel ve İşitsel Araçları Kullanma

Duman, (2013: 4), başarılı ve kalıcı bir öğrenmenin gerçekleşmesi için öğretim süreci boyunca pek çok duyu organına hitap edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Öğrenmedeki başarıyı ve kalıcılığı arttırmak için amaca uygun materyallerin kullanılması gerektiğini ve bu materyaller aracılığıyla bireyin hem görsel hem de işitsel olarak sürece dâhil edildiğinde bilgilerin daha somut hale geleceğini belirtmiştir.

İletişim araçlarının yaygın olarak kullanıldığı günümüzde televizyon, bilgisayar, video ve kaset çalar benzeri araçların kullanılması dört temel beceri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazmayı daha iyi pekiştirerek öğrenilen dilin daha fazla akılda kalmasını sağlar. Modern dil öğretimi anlayışına göre iletişim araçlarını kullanmadan dil öğretmeye çalışmak yanlıştır (Barın, 2004: 23).

2.1.5.1.5. Ana Dili Gerekli Durumlarda Kullanma

Şimşek, (2010: 12), yaptığı çalışmanın sonucunda zor kavramların geliştirilmesi, hızlı sözcük öğrenimi ve anlamayı sağlama gibi öğrenme-öğretme güçlüğünün belirdiği durumlarda öğretmen ve öğrencilerin ana dil kullanımının ne derece gerekli olduğunun bilincinde olduğunu ve yabancı dil öğretimi esnasında ana dil kullanımının varlığının yadsınamayacağını belirtmiştir.

2.1.5.1.6. Bir Seferde Bir Tek Yapıyı Sunma

Demirel, (2008: 31), yabancılara dil öğretiminin gerçekleştiği sınıf içi uygulamalarda temel ilkeyi her seferinde tek bir kelime veya cümle yapısının öğretilmesi

olarak açıklamıştır. Yabancı dil öğrenen bir kişiye aynı anda birden fazla kelime veya cümle yapısı öğretilmeye çalışıldığında karışıklıkların olacağını ve öğrenmenin etkili olmayacağını belirtmiştir. Başlangıç düzeyinde olan bireye öğretmenlerin bildiklerinin tamamını aynı anda öğretmeye çalışmadan, temel kavramları ve temel bilgileri detaylarına inmeden vermesi gerektiğini belirtmiştir.

Arslan, (2017: 267), bireye aynı anda pek çok bilgi verildiğinde yeterince kısa süreli bellekte işlenemeyeceği için uzun süreli belleğe aktarılamayacağını belirtmiştir.

2.1.5.1.7. Verilen Bilgilerin Günlük Yaşama Aktarılmasını Sağlama

Yabancı dil öğretimi sırasında aktarılan bilgilerin ve verilen örneklerin pratikte ve günlük hayatta kullanılabilir olması gerekir. Dili öğrenen yabancı öğrenci, toplumun içine çıktığında öğrendiklerini uygulayarak çevresindeki insanlarla doğru bir şekilde iletişim kurabilmelidir. Dil öğretimini iletişimden kopuk bir şekilde gerçekleştirmek, öğrenciyi çabuk bir şekilde dilden ve kültürden uzaklaştırır (Barın, 2004: 23).

Türkçe öğretiminde amaç, bireyin ana dilini kullanmakta üst düzey beceri kazanması ve böylece toplumsal olarak kendini gerçekleştirmesini sağlamaktır. “Öğrencilerin yaratıcı olması, kendinden bir şeyler bulup bir şeyler katabilmesi, yeni ve değişik bir düşünce ya da yaratı ortaya çıkarabilmesi amaç edinilmelidir.” (San, 1982; akt. Aşılıoğlu, 1993: 44).

“Çocuklar Türkçeyi evlerinde ve yakın çevrelerinde doğal koşullar altında öğrenmeye başlarlar. Sözcük yapıları, sözcüklerin cümledeki işlevleri ve temel dil bilgisi kuralları üzerindeki bilgiler okul yıllarında kazanılır. (Kavcar ve Oğuzkan, 1987; akt. Aşılıoğlu, 1993: 45).

Kullanılan metinlerde örneklerin yakın çevreden alınması, işlenişte doğal bir ortam oluşturulması, dramatizasyon gibi çalışmalar yaşatarak öğretmeyi sağlayacaktır.

2.1.5.1.8. Öğrencilerin Derse Daha Etkin Katılmalarını Sağlama

Barın, (2004: 23) dil öğretiminde amacın, yaşayarak öğrenmek olduğunun unutulmaması gerektiğini ve insanların duyduklarının çoğunu çabuk bir şekilde unuttuklarını, okumuş olduklarının bir bölümünü hatırladıklarını fakat yaptıklarının büyük bir çoğunluğunu hatırladıklarını belirtmiştir. Bu yüzden dil öğretimi esnasında sınıfta yapılan çalışmaların öğrenciye yönelik ve öğrenciyi derse aktif olarak dahil eder durumda olması gerektiğini belirtmiştir.

2.1.5.1.9. Bireysel Farklılıkları Dikkate Alma

Arslan, (2017: 250) sadece yabancılara Türkçe öğretiminde değil eğitimin tüm alanlarında bireyin özellikleri dikkate alınmalı ve hangi konuların öğretileceği, konu öğretiminde hangi yöntem ve tekniğin kullanılacağı, konuların nasıl öğretileceği ve ne kadar süre içerisinde öğretileceği hakkında öğretim etkinliklerinin tamamı uygulanırken bireyin farklılık gösterebilecek olan özelliklerinin bu konudaki en önemli unsur olduğunu belirtmiştir.

Aktepe, (2005: 16) her kişinin zekâ, yetenek, motivasyon, ön bilgi ve öğrenme şeklinin farklı olabileceğinden bahsetmiştir. Dil öğretiminde bireylerin farklılıklarının göz önünde bulundurulması gerektiğine değinmiştir.

Tüm gelişim birimlerinde olduğu gibi ana dil gelişimi bakımından da çocuklar arasında yaşa, fiziksel duruma, zekâyâ, deneyimlere, duygusal gelişime, çevre koşullarına bağlı farklılıklar vardır. Türkçe öğretiminde üzerinde önemle durulması gereken ilk ilke bu farklılıkları dikkate alarak nedenlerini araştırmak ve öğretim etkinliğini bu verilere göre yeniden düzenlemektir (Aşılıoğlu, 1993: 40).

2.1.5.1.10. Öğrencileri Güdüleme ve Cesaretlendirme

Motivasyon, etkili bir öğrenmenin gerçekleşmesi için gerekli olan şartlar arasında yer almaktadır. Öğretmenin en önemli görevlerinden biri olan öğrencileri derse karşı güdüleme, derse başlamadan önce yapılarak öğrenci ve anlatılacak konular arasında bir bağ kurulmasını sağlar. Cesaretlendirme ve derse karşı güdüleme başarıyı pozitif yönde etkiler (Demirel, 2008: 32).

2.1.6. Yabancılara Türkçe Öğretimi

Erdem (2009: 889), yabancılara Türkçe öğretiminin Türklerin İslamiyetle tanışması ve diğer milletlerle karşılaşmasının ardından, Divanü Lugat-it Türk ve Mahakemetü'l-Lügateyn gibi Türk toplumunun kültür yapısından bahseden temel eserlerle başladığını belirtmiştir. Tarih boyunca bazen değer kazanan bazen de değer kaybeden yabancılara Türkçe öğretimi konusu, Osmanlı Devleti'nin güçlü olduğu zamanlarda Avrupa'nın bu konuya ilgisi oldukça fazladır. Cumhuriyet Dönemin' de ise ilk defa modern ve sistemli bir hal alan yabancılara Türkçe öğretimi konusu Boğaziçi ve Ankara Üniversitesi gibi bazı üniversitelerin öncülüğünde düzenli bir yapıya

kavuşmuştur. 1990'lı yıllardan itibaren akademik çalışmalara konu olmaya başlayan yabancılara Türkçe öğretimi konusu, TÖMER merkezlerinin farklı illerde kurulmasıyla birlikte kurumsallaşmıştır.

17. yüzyılda Komenyüs tarafından yabancı dil öğretimi esnasında hangi sözcüklerin kullanılması gerektiği konusu hakkında ilk çalışmaların yapıldığı bilinmektedir (Demircan, 1983; akt. Gülcü, 2015: 49).

Ana dilin yapı taşlarından biri olan sözcükler, bireylerin okuduklarını anlayabilmelerinde başarı oranlarını doğrudan etkilemektedir. Düşünebilmenin en somut birimlerinden olan sözcükler, bireylerin okuduklarını doğru ve eksiksiz olarak anlamalarında büyük ölçüde katkı sağlar (Sever, 1997: 331).

Temelinde bazı farklılıklar olsa da ana dil öğretiminde veya yabancı dil öğretiminde en temel unsurlardan birisi kelime öğretimidir. Kelime, bir dili öğrenirken karşımıza çıkan ilk kavramlardandır. Yabancı bir dili öğrenmeye başladığımız andan itibaren henüz hiçbir dil bilgisi kuralı bilinmese de ilk olarak kelimeler karşımıza çıkmaktadır (Erol, 2014: 35).

Yabancı dil öğretiminde kelimelerin önemi büyüktür çünkü dilde kullanılan her bir birim kelimelerden oluşmaktadır. Yabancı dili öğrenmeye başlayan bir öğrenci, ne kadar iyi dil bilgisi kurallarını bilirse bilsin, ne kadar düzgün bir şekilde seslerin telaffuzunu gerçekleştirirse gerçekleştirsin, kelimelerin eksik olduğu bir yerde yabancı dilde iletişimden bahsedilemez (Genç, 2004: 118).

Yabancı dil öğretiminin en önemli unsurlarından biri kelime öğretimidir. Dili doğal ortamında kullanabilmek, duygu ve düşünceleri rahat ve düzgün bir şekilde ifade edebilmek, günlük hayatta faaliyet ve gereksinimleri karşılayabilmek için kelimelere ihtiyaç duyulur. Kelimelerin olmadığı bir ortamda iletişim kurmak imkânsızdır (Gülcü, 2015: 50).

Kişinin çevresiyle daha iyi bir şekilde iletişime geçebilmesi için kelime bilgisi gerekliliğinin önemi şüphesiz görülmektedir. Kelime dağarcığının gelişmesi için önemli bir yere sahip olan kitap, gazete, dergi okuma eylemine ek olarak, telaffuzu geliştirmek amacıyla ve kelime dağarcığının gelişimine yardımcı olsun diye radyo, televizyon vb. araçlardan da yararlanılabilir. Sözcük dağarcığının geniş olması, bireylerin okuduklarını anlamalarına, duygu ve düşüncelerini daha rahat ifade etmelerine yardımcı olabilir.

2.1.6.1. Yabancılara Türkçe Öğretiminde Müzik

Günümüzde hızla gelişmekte olan öğretim teknikleri ve öğretim tekniklerine denk olarak her geçen gün hızla ilerleyen materyal geliştirme, öğretim sürecinden bağımsız düşünülemez bir hal almaktadır. Başlıca bir uzmanlık dalı olan Materyal geliştirme, yabancılara Türkçe öğretimi esnasında da öğretimi destekler nitelikte kullanılması gereken araçlardan biri olarak ön plana çıkmaktadır (Duman, 2013: 2).

Materyal kullanımı, öğretim esnasında öğrenimi hızlandıran, destekleyen, öğrenimde kalıcılığı arttıran, ilgi çekici hale getiren önemli bir konudur.

Yalın, (2010: 82-90), araç-gereçlerin öğretim sürecindeki önemi ve öğretim sürecinde neden gerekli olduğunu şu maddelerle açıklamaktadır:

1. Çoklu öğrenme ortamı sağlarlar.
2. Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olurlar.
3. Dikkat çekerler.
4. Hatırlamayı kolaylaştırırlar.
5. Soyut şeyleri somutlaştırırlar.
6. Zamandan tasarruf sağlarlar.
7. Güvenli gözlem yapma imkânı sunarlar.
8. Farklı zamanlarda birbirleriyle tutarlı içeriğin sunulmasını imkân verirler.
9. Tekrar tekrar kullanılabilirler.
10. İçeriği basitleştirerek anlaşılmayı kolaylaştırırlar.

Matematik, Türkçe ve Hayat Bilgisi derslerinde öğretim materyali olarak şarkıların kullanılması, öğrenci gelişimine ve öğrenmedeki kalıcılığa geleneksel materyal kullanımından daha fazla katkıda bulunmaktadır (Taşık, 2013: 69).

Erdem, (2007: 3) tekrarlarla pekişen ve bir alışkanlık olan dilin bir sanat ve yetenek işi olduğunu, dili kullanma becerisinin her insanda doğuştan var olduğunu belirtmiştir. Noam Chomsky, insanların doğuştan dili kullanma yeteneğine sahip olduklarını söyler.

Eğitim sürecinin önemli değişimlere uğradığı günümüzde, eğitim sistemi içerisinde disiplinler arası çalışmaların önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Özellikle

sanat eğitimi yoluyla yapılan çalışmalarda, eğlenirken öğrenmenin daha kalıcı ve zevkli olacağı düşüncesinden hareketle, yabancılara Türkçe kelime öğretiminde müziğin bireyler üzerinde daha etkili olacağı düşünülmüştür (Karagöz, 2013).

Türkçe öğretiminin amaçları arasında yer alan öğrencilerin estetik yönlerini geliştirmek, kendini ifade etmesini sağlamak, zihinsel becerilerini geliştirmek gibi amaçlar müzik dersinin de amaçları arasında yer almaktadır. Bu yönüyle bakıldığında Türkçe ve Müzik dersinin disiplinler arası çalışmalara uygun olduğu söylenebilir (Kanathı, Çekici, 2013: 227).

Yabancılara Türkçe öğretimi sürecinde de öğretilmesi planlanan konulara uygun müzik etkinlikleri, gerek sözcük öğretiminde gerekse dinleneni anlamada bir araç olarak kullanılabilir. Böylelikle öğrenciler işitsel öğelerin etkin kullanımıyla birlikte derste sıkılmaz ve daha etkin bir şekilde derse aktif olarak katılabilirler. Ayrıca yaş grubu fark etmeksizin yapılan etkinliklerde müziğin kullanımı, kelime ve cümle yapılarının ezberlenmesine katkıda bulunabilir.

Dinlemek öğrenmenin ve başarının anahtarı olduğu gibi yeni ufuklar da açar. İletişimin etkili olaması için dinlemeyi öğrenmek ve etkin dinleme yeteneği alışkanlığını kazanmak gerekir. İletişim sürecinin önemli bir bölümü olan dinleme, öğrenme yollarından biridir (Sis, Başpınar Yörük, 2017: 2).

Çetinkaya (2007: 53), insanların duygu ve düşüncelerini açık-net ve doğru-düzgün bir şekilde anlatmalarının doğuştan gelen bir yetenek değil, eğitimle gelişmekte olan bir beceri olduğunu belirtmektedir. Dil becerisi kazanımında, sınıf içinde yapılacak olan etkinliklerin katkı yapabileceği düşünülmektedir.

Müzik etkinlikleri, öğrencilerin sözcükleri doğru telaffuz etmesine, doğru vurgulamalar yapmasına katkı sağlayacağı gibi öğrencilerin tahmin etme, düşüncelerini rahat bir şekilde ifade etme ve yaratıcı becerilerini geliştirmeleri açısından oldukça önemlidir. Müzikle öğretim, iyi bir şekilde planlanmış ise hem dersi monotonluktan kurtarabilecek hem de ders için iyi bir motive aracı olabilecektir (İnce, 2006: 66).

Gökşenli, (2011 :18), öğrencilerin gerçek yaşantılarına yakın olarak da dikkat çeken doğa, ölüm, aşk gibi evrensel konuların, şarkılar aracılığıyla Dil öğrenme Mekanizmamızı harekete geçirdiğini ve ezberlemeyi kolaylaştırdığını belirtmektedir.

Öğrencinin severek, beğenerek dinlediği bir müziğin sözlerini tekrar etmeye çalışmasıyla birlikte öğrencide, dinleme becerisinin yanı sıra konuşma becerisi de pozitif

yönde etkilenecektir. Öğrencinin, sevdiği şarkının nakarat kısmına eşlik ederken sözlerini tekrar etmesiyle birlikte hem ezberleme hem de telaffuz gelişecektir. Yabancılara Türkçe öğretiminde, müzik etkinlikleri, dersleri monotonluktan kurtarır ve öğrenci motivasyonunu olumlu yönde etkileyerek öğrencilerin derste canlı kalmalarını sağlar. Yabancılara Türkçe öğretiminde öğrencilerin derste daha aktif ve canlı olmaları için müzik etkinlikleri etkili bir şekilde kullanılmalıdır (Arslan, M., Adem, E. 2010: 74).

Müzik ve şarkılar, ne zaman ve ne amaçla kullanılırsa kullanılsın o iş daha fazla tercih sebebi olmuş ve ilgi duyan kişileri daha fazla etkilemiştir. İnsanlar hayatlarındaki hemen hemen tüm eylem ve aktivitelerinde müziğe ve şarkılara yer vererek, üzülduğünde ağıtlar yakmış sevindiğinde bir şarkı tutturmuştur. Çeşitli yerlerde, örneğin marketlerde, ameliyathanelerde müziğin çalınması, taraftar şarkıları ve Milli marşlar müziğin hayatın bir parçası olduğunu gözler önüne sermektedir. Hayatımızın parçalarından biri olan müziği ve şarkıları, dil eğitiminde de kullanmak bir öğretmen için çok akıllıca olacaktır. Yabancılara Türkçe öğretiminde, öğrencilerin motivasyonuna ve kendine güven oluşturmaya Türkçe şarkıların etki edeceği açıkça bellidir (Nişancı, 2013: 179).

Etkinliklerin yabancılara Türkçe öğretimi üzerinde büyük bir rolü vardır. Etkinlikler aracılığıyla derslerde öğrenciler dile ve kültüre hakim olabilme fırsatı yakalar ve aynı zamanda dersler monotonluktan kurtarılabilir. Yabancı dil derslerinin içeriğine bakıldığında; dersin devamlılığı ne kadar önemliyse, geçmişte görülen konuların tekrarı da o kadar önemlidir. Bu amaçla yabancı dil öğretiminde dört temel dil becerisini ilerletmek için drama, film, oyun, resim; şiir, öykü ve müzikten yararlanılarak öğretilmesi düşünülen beceriler öğrencilere kazandırılabilir (Kara, 2010; akt. Er, 2015: 28).

Sınıflarda kullanılmak üzere özgün, nitelikli, uygun kalite ve uzunlukta işitsel-görsel malzemelerin bulunmaması yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki temel eksikliklerden biridir. Öğrencilerin derse karşı olan ilgisi ve katılımını arttırmada, öğretim ve öğrenim sürecini hızlandırmada bu tür araçların kullanılmasının dil öğretiminde oldukça önemli bir yeri vardır (Özdemir, 2013: 2053).

Sadece ders kitaplarının kullanıldığı bir yabancılara Türkçe öğretimi dersinde, süreç içerisinde öğrencilerin odaklanma problemi yaşayacağı ve heveslerinin kaçacağı şüphesiz düşünülmektedir. Oysaki öğrenciler sınıfta işitsel-görsel malzemelerin zengin ve çekici yapısıyla karşılaştıklarında, hem dersler monotonluktan kurtarılmış olacak hem de dersin verimli geçmesi sağlanmış olacaktır.

Öğrenmede motivasyonu olumlu olarak etkileyen müzik, işitme duyusunu aktif hale getirir. Yabancılara Türkçe öğretiminde bireylerin özellikle dinleme-anlama becerilerinin gelişmesine müzik aktiviteleri katkı sağlamaktadır. Bireylerin öğrenirken aktif bir şekilde kullandıkları duyu organları ve öğrenme şekilleri farklıdır. Sese karşı duyarlı olan müziksel-işitsel zekâya sahip bireyler müzik etkinlikleriyle yapılan öğretimlerde diğer kişilere göre daha başarılıdırlar (Tarhan, 2006; akt. Isakovic ve Arslan, 2015).

Yabancılara Türkçe öğretiminde, müziksel zekâya sahip öğrencilerin şarkıları diğer öğrencilerden daha kolay bir şekilde akıllarında tutabileceği düşünülmeli dahası müzikle eğitimin diğer öğrenciler için de zevkli ve neşeli olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Müzikle sözcük öğretiminde, sözcüklerin arasında kafiye ya da ses benzerliklerinin bulunması sözcük öğretimini kolaylaştırır (Kıvrar, 2000; akt. Uçgun, 2006: 221).

Schellenberg (2001: 355), yapılan çeşitli çalışmalar sonucunda müzik derslerinin dilsel ve matematiksel alanlara olumlu yönde katkılarının olduğunu belirtmiştir.

Müzik, farklı yöreler, bölgeler, ülkeler, kıtalar, kesimler, toplumlar, uluslar kısacası farklı kültürlerden çeşitli insanları bir araya getirerek bütünleştiren ve anlaşmalarını sağlayan biricik dildir (Uçan, 1996: 28).

Müzik eğitimi, konsantrasyonu sağlayabilmenin en iyi yollarından biridir. Çünkü müzik, sürekli bir düzen ve ciddi dikkat yoğunluğu gerektirir. Bireylerin yaşamlarındaki diğer alanlara da pozitif etki eden konsantre olabilme becerisi, müzikle gelişmektedir (Eskioğlu, 2003: 120).

Öğrencilerin yabancı bir dili öğrenmek için girdikleri derste dinlediklerini anlama ve telaffuz etmelerinde en etkili yollardan biride şarkı öğretimidir. Şarkı aracılığıyla öğrencilerin kelimeleri daha iyi telaffuz etmeleri sağlanırken aynı zamanda öğrenciler dilin müzikalini de öğrenmiş olurlar (Demirel, 2008: 101).

Çeşitli ve değişik öğrenme ortamları sağlayabilen şarkılar, daha değişik ve çeşitli öğrenme ortamları sunmaktadır. Öğrencilerin yaşadıkları ortamdan kopmadan, kendi arkadaş çevresiyle birlikte, öğrenmeye çalıştığı dilin kültürünü anlamaya çalışması şarkıların araç olarak kullanıldığı bir ortamda dil derslerini daha etkin ve farklı kılarak hem öğrencileri hem de öğretene mutlu edecektir (Ataseven, 1988: 198).

Demirel (2008: 101), şarkı öğretimi sırasında belli bir sıranın takip edilmesi gerektiğini fakat bu sıranın değişmez ve kesin bir sıra olmadığını belirterek şarkı öğretimi ile ilgili öğretim basamaklarını 3 basamak şeklinde önermiştir:

1. Basamak: Şarkı Öğretiminden Önce Yapılması Gereken Etkinlikler

- Şarkı sözlerini öğrencilere dağıtın ya da tahtaya yazın.
- Şarkı hakkında bilgi verin eğer varsa şarkı ile ilgili görseller göstererek şarkının başlığını açıklayın.
- Şarkı içerisinde geçen, anlaşılması zor olan kelimelerin açıklamasını yapın.

2. Basamak: Şarkı Öğretimi Sırasında Yapılması Gereken Etkinlikler

- Öğretilecek şarkının sözleri açık ve net bir şekilde okunarak öğrencilerin dinlemeleri sağlanır.
- Şarkı sözleri açık ve net bir şekilde tekrar okunur ve öğrencilerin bu sırada sizi önce koro halinde daha sonra ise bireysel olarak tekrar etmeleri istenir.
- Öğretilecek şarkı melodisi ile birlikte sınıfta söylenir ve öğrencilerin melodiyi tanımasını sağlar.
- Şarkı sözleri öğretilirken mısra mısra söylenir ve öğrenciler kelimeleri doğru telaffuz edene kadar tekrar etmeleri istenir. Telaffuzu sırasında zorlanılan kelimeler varsa hecelere bölünerek yavaş bir şekilde söylenir.

3. Basamak: Şarkı Öğretimi Sonrasında Yapılması Gereken Etkinlikler

- Sınıf içinde bulunan öğrenciler gruplara ayrılır ve grupların şarkıyı söylemeleri istenir. Şarkıyı söylerken kelimeleri doğru telaffuz etmeleri halinde öğrenciler alkışlanır.
- Sınıfta şarkı sözlerine uygun olacak şekilde öğrencilerin canlandırma yapmalarını istenir.
- Ders bitiminde şarkı sözleriyle ilgili öğrencilere soru sorularak cevap vermeleri istenir.

Konuşma esnasında oluşabilecek pek çok problemin giderilmesi için diyafram nefesi kullanılabilir. Doğru bir şekilde kullanılan diyafram nefesinin, konuşma sırasında

tonlama ve yetersiz vurgunun, heyecan gibi konuşmayı olumsuz etkileyen faktörlerin ortadan kaldırılmasına olumlu katkıları vardır (Erdem ve Deniz, 2008: 88).

Müziğin farklı derslerin öğretiminde de etkili bir araç olduğu bilinmektedir. Matematik dersinde dört işlem öğretiminde müziğin kullanılması veya İngilizce derslerinde şarkılarla eğitim verilmesi örnek olarak gösterilebilir (Uluçay, 2012: 37).

Yabancılara Türkçe öğretiminde başarı seviyesi ve motivasyonu arttırabilmek için bazı aktiviteler yapılmalıdır. Ders esnasında kullanılan müzik aktiviteleri de bunlardan biridir. Hedef konunun ve bu konunun kelimelerinin müzik yoluyla öğretilmesi, müziğin yabancı dil öğretiminde öğrencinin bizzat işiterek ve kullanarak derse aktif olarak katılması ve günümüz gençlerinin müziğe karşı olan yoğun ilgisi göz önünde bulundurulduğunda müziksel-işitsel ve görsel zekâya sahip olan öğrencilerin yabancı dil eğitimi ve öğretiminde müzik aktiviteleri daha da kıymetli duruma gelmektedir (Çalışkan, 2013: 16).

Abrate (1983; akt. Şaktanlı, 2007:16), dil öğretiminde şarkı kullanımının faydalarını şu şekilde açıklamıştır;

- “Öğrencilerin dikkatini çekme ve ilgilerini arttırma
- Kültürel olayları sunması
- Dilin yerel ve konuşma diline özgü kullanılması
- Hafıza ve öğrenme alanını desteklemesi
- Yazılı kaynaklara eğlenceli bir alternatif olması.”

Şaktanlı (2007), şarkı kullanımının yabancı dil öğretiminde ders ve öğrencilere çok fazla olumlu katkılarının bulunduğundan bahsetmiştir. Öğrencilerin beğenerek söyledikleri şarkılar aracılığıyla kendilerinden beklenenleri tekrarladıklarını, derse çeşitlilik kattığını, öğrencilerin ders esnasında rahat olduklarını ve bu sayede dersten zevk aldıkları, şarkı söylerken öğrendikleri kelimeleri tekrar ederek hafızalarına almalarının kolaylaştığını belirtmiştir.

Zengin ve Kurbanov (2003: 202), müziğin pozitif psikolojik etkilerinin olduğundan ve bu etkilerin yabancı dil eğitimi esnasında kelime öğrenirken hissedilebilecek negatif duyguları müzikteki uyum hissiyle birlikte ortadan kaldıracağından bahsetmiştir.

Sayınsoy (2003: 218), müziğin eğitime, dinlendirme, eğlendirme ve güçlü bir anlatım aracı olarak kullanılması özelliğinin, yabancı bir dilin öğretilmesinde müzikten daha fazla yararlanılması gerektiğini belirtmektedir. Müzik yardımıyla çocuklarda konuşma, sözcükleri doğru telaffuz etme gibi becerilerin daha çok gelişeceğini vurgulamaktadır.

2.2. İlgili Araştırmalar

2.2.1. Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Barın (1992), “Yabancılara Türkçenin Öğretiminde Bir Metod Denemesi” başlıklı master tezi çalışmasında yabancı dil öğretim metodlarını tetkik etmiş ve Türkiye’ de kullanılan yabancı dil öğretim metodlarının eksiklik ve yanlışlıklarını görmeye çalışmıştır. Son yıllarda yazılmış olan kitapların büyük çoğunluğunun çağdaş öğretim tekniklerine uyulmadan yazıldığını belirtmiştir. Çalışmasında Türkiye’ de kullanılmakta olan metodları tanıtarak bu metodlar hakkında bilgiler vermektedir. Sonuç olarak da pek çok yabancı dil öğretim metodunun bulunduğu ve bu metodların kullanımında amaca uygun olan öğretim tekniklerden yararlanılarak dil öğretiminde dört temel ilke olan dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi için muhakkak görme ve işitmeye dayalı sistemlerden yararlanılması gerektiğini belirtmiştir.

Uçgun (2006), “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Sözcük Dağarcığını Geliştirme Teknikleri” başlıklı makale çalışmasında milletler arası iletişimin her geçen gün boyut olarak genişlemesinden dolayı yabancı dil bilmenin günümüz şartlarında artık bir ihtiyaç haline geldiğinden bahsetmiştir. Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan tekniklerin iyi bir şekilde belirlenerek bir medeniyet ve kültür dili olan Türkçenin doğru bir şekilde ve etkili bir yolla öğretilmesi gerektiğinden bahsetmiştir. Dil öğretiminin başarısını uygulanacak olan öğretim tekniğinin iyiliğine bağlayarak çalışmada yabancılara Türkçe öğretimi konusunda daha etkin olabilecek teknikler önermektedir. Türkçe öğretmenliği bölümlerinden mezun olan öğretmenlerin yabancılara Türkçe öğretimi dersi bulunmadığına ve Türkçe eğitimi bölümlerinde uygulanan programların gerekli düzenlemelere uğraması gerektiğine değinmiştir.

Çelikkol (2007), “Kelime Kazanımında Müziğin Etkisi” adlı yüksek lisans çalışmasında İstanbul ili Ömerli beldesinde iki tane ilköğretim okulundan ikinci kademe

6. ve 7. sınıf öğrencileri seçiliyor ve yapılan bu çalışmaya toplamda 87 öğrenci katılıyor. Bu çalışmada deney grubuna kelime ve kelime grupları müzik eşliğinde öğretilirken, kontrol grubuna ise klasik yöntemle öğretilmiştir. Çalışmanın sonucunda kelime öğretiminde müzik kullanımının, klasik yöntemle göre daha başarılı olduğu, öğrencilerin güdülenmesi ve katılımın artmasına katkı sağladığı ve dersteki verimi arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Gedik (2009), “Yabancılara Türkçe Öğretimi(Ankara Üniversitesi TÖMER ve Gazi Üniversitesi TÖMER Örneği)” adlı yüksek lisans çalışmasında her iki üniversitenin TÖMER’ inde de hangi yöntemlerin ve tekniklerin kullanıldığını ve kullanılmakta olan teknik ve yöntemlerin öğrenci başarısına ne düzeyde etki ettiğini ortaya çıkarmaya çalışmıştır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen 50 kişilik bir grup oluşturulmuş ve her iki üniversitenin TÖMER’ de 3 ünite gözlemlenerek hangi tekniğin ve yöntemin kullanıldığı belirlenmiştir. Gözlemlerin sonucunda her iki üniversitenin TÖMER’ inde kullanılmakta olan tekniklerin ve yöntemlerin öğrenci başarısına pozitif yönde etkilerinin olduğu görülmüştür.

“Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni Doğrultusunda Türkçe Öğretimi Programları ve Örnek Kitapların Değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans çalışmasında (Uysal, 2009). Avrupa Konseyi Dilleri Birimi tarafından dil öğretimini standart bir hale getirmek amacıyla hazırlanan Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metninin tanıtımını yapmış ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde bu çerçeveden nasıl yararlanılabileceğini saptamaya çalışmıştır. İlköğretim Türkçe Dersi 6, 7, 8. Sınıf Öğretim Programı ve Yurt Dışında Yaşayan Türk ve Türk Kültürü Öğretimi Programı ile bu kapsama dâhil edilen Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni aralarında yaklaşım, teknik, kazanım, öğrenme alanı ve ölçme değerlendirme unsurları kapsamında karşılıklı değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonucunda Türkçe öğretimi programları öğrencilerden yazınsal beceri beklerken Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni dilin kullanımına önem vermekte ve iletişimsel dil yeterliliğini önemsemektedir.

Başoğlu (2010), “Cep Telefonu ve Sözcük Kartı Kullanan Öğrencilerin İngilizce Sözcük Öğrenme Düzeylerinin Karşılaştırılması” başlıklı yüksek lisans tezini Batı Karadeniz’ de bulunan bir devlet üniversitesinin Yabancı Diller Zorunlu Hazırlık Programı’nda öğrenim görmekte olan 60 öğrenciyle yapmıştır. Karma araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada nicel veriler ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılarak toplanmıştır. 25 sorudan oluşan çoktan seçmeli İngilizce

sözcük bilgisi başarı testi aracılığıyla öğrenci başarıları ölçülmüştür. Nitel verilerin toplanmasında ise yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda cep telefonlarında sözcük öğrenmek için kullanılmış olan basit bir program aracılığıyla sözcük öğrenmenin, öğrenciler üzerinde sözcük kartlarına oranla daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Isakovic ve Arslan (2010), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinlediğini ve Okuduğunu Anlama Becerisinin Gelişimine Etki Eden Unsurların Belirlenmesi” başlıklı makale çalışmalarını Bosna Hersek’te Türkçe Öğrenmiş A2 seviyesinde bulunan toplam 40 öğrenciyle gerçekleştirmişlerdir. Yabancı Öğrencilere Türkçe öğretiminde dinleme ve okuduğunu anlama becerilerinin geliştirilmesine etki eden faktörleri belirlemeye çalışırken deney ve kontrol grubundan oluşan sınıflarda dinleme ve okumaya yönelik uygulamalar yapmış ve toplanan verileri analiz etmişlerdir. Sonuç olarak; görsel materyallerin kullanıldığı derslerde kalıcılığın daha uzun süreli olacağını ve yabancılara Türkçe öğretiminde görsel unsurlarla desteklenen dinleme etkinliklerinin anlama becerisine olumlu yönde etki edeceğini ayrıca anlamaya katkıda bulunmak için müzik etkinliklerinin kullanılabileceğini belirtmişlerdir.

Göçer ve Moğul (2011), “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İle İlgili Çalışmalara Genel Bir Bakış” adlı makale çalışmalarında Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin son yıllarda çok fazla önem kazandığına değinmiştir. Çalışmasında yapmış olduğu alanyazın taraması ile Türkçe öğretimiyle ilgili yapılmış olan çalışmalara genel bir bakış açısıyla değinmiş ve bu konu hakkındaki gelişmeleri dikkate alarak karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerinden bahsetmiştir.

2009-2010 öğretim yılında Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türkçe Hazırlık Sınıfında öğrenim gören 34 öğrenciyle yapılan “Yabancılara Türkçe Öğretiminde (Temel Seviye A1) Bilgisayar Destekli Materyal Geliştirme ve Bunun Öğrenci Başarısına Etkisi” başlıklı doktora tezi çalışmasında tarama ve deneysel model birlikte kullanılmıştır. Yapılan çalışmanın amacı bilgisayar destekli yabancı dil öğretimi ile düz anlatım yönteminin kullanıldığı yabancı dil öğretimi arasındaki akademik başarı düzeyinin artmasında farklılıkların olup olmayacağını belirlemektir. Sonuç olarak bilgisayar destekli materyal ile düz anlatımın kullanıldığı yabancı dil olarak Türkçe dersi arasında akademik başarının artması bağlamında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Ancak uygulama sonrasında görüşleri alınan 20 öğrenciden 13’ ünün bilgisayar destekli

eğitimin, 7 öğrencinin ise düz anlatım yoluyla öğretimin daha faydalı olduğunu belirttiği görülmüştür (Sülükçü, 2011).

Çangal (2012), “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Taşıyıcısı Olarak Türküler” adlı makale çalışmasında giderek önem kazanan Yabancılara Türkçe Öğretimi ile ilgili dil öğreticilerimizin de Türk tarihini, kültürünü ve edebiyatını çok iyi bilmesi ve özümsemiş olması gerektiğinden bahsetmiştir. Müziğin bireyler üzerindeki olumlu etkilerini göz önünde bulundurduğumuzda Türkçe öğretiminde de müzik kullanımının katkılarının olacağından ve buna bağlı olarak kültür taşıyıcısı olan türkülerimizin Türkçe öğretiminde kullanılmasının zenginlik sağlayacağından bahsetmiştir.

Arslantürk (2012), “Türkçe Kelime Gruplarının Yabancılara Türkçe Öğretimindeki Önemi Hakkında Bir İnceleme” adlı yüksek lisans çalışmasında yabancılara Türkçe öğretimi yapılırken kullanılan kitapların içeriğindeki kelime gruplarının öğretimini ve Türkçe öğretimi yapılırken kullanılan kelime gruplarının yerini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmasında Gazi Üniversitesi TÖMER ve Ankara Üniversitesi TÖMER’ de kullanılan kitapları inceleyerek değerlendirmiş ve sonuç olarak her iki kitabında yabancılara Türkçe öğretmek için yeterli olduğunu belirtmiştir.

Çiftçi (2013), “Hızlı Okuma Teknikleri Eğitiminin Müzik Eğitiminde Deşifre Becerisine Etkisi” başlıklı doktora tezi çalışmasını Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’ndaki Lisans üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören 30 öğrenciyle yapmıştır. Çalışmanın amacı hızlı okuma teknikleri eğitiminin müzik eğitiminde kullanılan deşifre becerisine etkisini ortaya çıkarmaktır. Ön test-son test kontrol gruplu desenin kullanıldığı çalışmada deney ve kontrol gruplarına dördüncü sınıf öğrencilerinden 10’ar kişi üçüncü sınıf öğrencilerinden ise 5’er kişi yerleştirilmiştir. Her iki grubunda deşifre becerilerine yönelik ön test-son test başarı puanları karma desen ANOVA ile çözümlenmiştir. Sonuç olarak deşifre sürecinde gerekli olan, notaları blok olarak izleme, gözün notadan ilerde olması gibi becerileri geliştirmek için hızlı okuma tekniklerinin faydalı olabileceği tespit edilmiştir.

Tabak (2013), Kayseri’nin Kocasinan ilçesinde Mustafa Gemirli Anadolu İmam-Hatip Lisesinde yapılan yüksek lisans çalışmasında, yabancılara Türkçe öğretiminde genelde geleneksel yöntem ve tekniklerin kullanıldığından ve bunun alanyazında sorun olarak değerlendirildiğinden bu sebeple yabancılara Türkçe öğretiminde çağdaş öğretim yöntemlerinin kullanılması gerektiğinden bahsetmektedir. Çalışmanın amacı, yabancılara

Türkçe öğretiminde benzetim tekniğini kullanarak yaşanan sorunlara alternatif olacak çözüm önerilerinin geliştirilmesidir. Çalışmanın sonucunda, benzetim tekniğinin sınıf içi uygulamalara, sınıfın fiziksel ve sosyal boyutuna ve öğrenen bireylerin özelliklerine yönelik önemli ölçüde değişiklikler oluşturduğu görülmüştür.

Güney, Aytan ve Şengül (2014), “Müziksel-Ritmik Zekâya Yönelik Etkinliklerin Dil Bilgisi Öğretiminde Akademik Başarıya Etkisi” başlıklı makale çalışmalarında müziksel-ritmik zekâya yönelik etkinliklerin akademik başarıya olan etkisini ortaya çıkarmayı amaçladıklarını belirtmişlerdir. Deney ve kontrol gruplu deneysel çalışmalarının her grubunda 17 öğrenci bulunmaktadır. Kip ve zaman konusunda deney grubunda bulunan öğrencilere müziksel-ritmik zekâya yönelik etkinliklerle ders işlenirken, kontrol grubunda bulunan öğrencilere çalışma kitaplarında bulunan etkinlikler çerçevesinde ders işlenmiştir. 20 maddeden oluşan başarı testi, veri toplama aracı olarak kullanılmış ve her iki gruba da ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Çalışma sonunda deney grubuna uygulanan müziksel-ritmik zekâya dayalı etkinliklerin, kontrol grubunda uygulanan çalışma kitaplarındaki etkinliklere göre daha anlamlı farklılıklar ortaya koyduğu belirtilmiştir.

Duisembekova (2014), “Youtube’taki İngilizce Şarkıların Çocuklara Kelime Öğretiminde Kullanımı” başlıklı yüksek lisans çalışmasını Ankara’da bir devlet okulunda okumakta olan 4. Sınıf öğrencileriyle yapmıştır. Rastgele seçilen öğrencilerden iki grup oluşturulmuştur. Ön test-Son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılarak yapılan çalışmada deney grubuna, Youtube’taki video klipler izletilmiş ve kontrol grubuna ise ders kitaplarından yeni kelimeler öğretilmiştir. Verilerin analizi kısmında SPSS 21.0 paket istatistik programı kullanılmıştır. Sonuç olarak kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha başarılı bir performans sergiledikleri görülmüştür. Şarkıların sadece eğlence aracı olarak değil aynı zamanda kelime öğretiminde pedagojik anlamda etkili bir materyal olarak kullanılması gerektiği önerilmektedir.

Sarı (2014), “Çocuklara İngilizce Kelime Öğretiminde Şarkı Kullanımının Faydaları Üzerine Bir Durum Çalışması” başlıklı yüksek lisans çalışmasını Tarsus’ta bir özel ilköğretim okulunun 2. Sınıf öğrencileriyle yapmıştır. Çalışmanın amacı çocuklara İngilizce kelime öğretimi esnasında şarkı kullanımının faydalarını ortaya çıkarmaktır. Çalışma süreci gözlemlenerek çalışmacı tarafından günlüğe kaydedilmiş ve daha sonra içerik analiziyle çözümlenmiştir. Sonuç olarak yabancı dil öğretiminde şarkı kullanımının alana faydalarının olduğu tespit edilmiştir.

İlgün (2015), “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Telaffuz Becerisini Geliştirmeye Yönelik Tekerleme ve Ninnilerin Kullanımı” başlıklı yüksek lisans çalışmasının amacını, ninni ve tekerlemeler aracılığıyla Türkçe öğrenen kişilerin telaffuzlarının gelişmesine katkıda bulunmak ve konuşma becerilerini geliştirmek olarak belirtmiştir. A1-A2 seviyeleriyle sınırlandırılan çalışmada ninni ve tekerlemelerden etkinlikler oluşturulmuş ve öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmek hedeflenmiştir. Sonuç olarak ninni ve tekerlemeler ile dil öğretimi esnasında ana unsur olarak kullanılan konuşma ve telaffuz becerileri arasında olumlu ve yakın bir ilişki tespit edilmiştir.

Topcu (2016), “Ortaokul Matematik Derslerinde Şarkılarla Yapılan Öğretimin Akademik Başarı ve Kalıcılığa Etkisi” adlı yüksek lisans çalışmasında ortaokul 6. Sınıf matematik dersinde alan ölçme ve çember konularında yapılan öğretimin şarkılarla yapıldığı takdirde öğrencilerin akademik başarılarının ve öğrenmelerinin kalıcılık üzerindeki etkisini belirlemeye çalışmıştır. 2014-2015 eğitim öğretim yılında yapılan çalışma Bolu ilinde bulunan bir ortaokulda yapılmıştır. 47 altıncı sınıf öğrencisiyle yapılan bu çalışmada 23 kontrol ve 24 deney grubundan öğrenciler yer almıştır. Yapılan çalışmada nicel ve nitel veri toplama yöntemleri bir arada kullanılmış ve karma yöntem araştırması yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan 36 soruluk bir başarı testi, ön test, son test ve kalıcılık testi olarak kullanılmıştır. 5 haftalık bir deneysel uygulama sürecinde araştırmacı tarafından alan ölçme ve çember alt öğrenme alanlarına yönelik söz ve müzik yazılarak şarkılarla öğretim gerçekleştirilmiştir. Kontrol grubunda ise mevcut etkinliklerle derslere devam edilmiştir. Uygulama sürecinin sonunda son test uygulanmış ve elde edilen veriler SPSS programı yardımıyla analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda ise şarkılarla yapılan öğretimin, mevcut öğretim sürecinde yapılan uygulamalara göre hem akademik başarı hem de kalıcılık sağlama hususunda daha etkili olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin büyük bir çoğunluğu matematik dersini şarkılar aracılığıyla öğrenmek istediklerini ve şarkıların daha öğretici, akılda kalıcı ve aynı zamanda daha eğlenceli olduğunu belirtmişlerdir.

Şahin (2016), “Kars Türkülerinin Dilin Dört Temel Becerisi Açısından İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde tarama modelini kullanarak nitel bir çalışma yapmıştır. Çalışmanın amacı Kars türkülerinde dilin dört temel becerisi ile ilgili olan öğeleri bulmak ve bulunmuş olan öğelerin Türkçe öğretimi bakımından önemini ortaya çıkararak yapılacak olan diğer çalışmalara katkı sağlamaktır. Kars türkülerinde dört temel beceri arasında yer alan okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerine ait öğeler tespit

edilmiştir. Çalışmanın sonucunda Kars türkülerinde dinleme ve konuşma becerilerinin okuma ve yazma becerilerine göre daha çok bulunduğu tespit edilmiştir.

Atılay (2017), “Yabancı Dil Öğretilen Bir Sınıfta Küçük Öğrencilere Kelime Öğretiminde Şarkıların Kullanılması” başlıklı yüksek lisans tezini Antakya’da bir ilkokul da öğrenim görmekte olan ikinci sınıf öğrencileriyle yapmıştır. 26 öğrencinin katıldığı çalışma yedi aylık bir süre içerisinde tamamlanmıştır. Çalışmanın amacı öğrencilerin şarkılar aracılığıyla nasıl kelime öğrendiğini ve şarkılarla kelime öğrenimine nasıl tepki verdiklerini ortaya çıkarmaktır. Öğrencilere her ay bir şarkı öğretilmiş ve yapılan çalışma araştırmacı tarafından gözleme ve röportajlara dayanan nitel bir çalışma olarak gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin şarkıları sevdiği ve şarkılar aracılığıyla kelime öğrenimini daha rahat bir şekilde gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir.

2.2.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Murphey (1992), “The Discourse of Pop Songs (Pop Şarkıların Söylenmesi)” adlı makale çalışmasında detaylı bir şekilde incelenen pop şarkı sözlerinin İngilizceyi ikinci bir dil olarak öğrenen öğrenciler için çok faydalı özelliklere sahip olduklarına ulaşmıştır. Şarkı sözlerinde şahıs zamirlerinin, kısa sözcüklerin ve yaygın kelimelerin yer aldığını belirtmiştir. Ben şahıs zamirinin şarkıların %94’ünde yer aldığını ve şarkılarda kullanılan dilin genellikle emir ve diyalog cümlelerinden oluştuğunu tespit etmiştir. Şarkı sözlerinin büyük bir çoğunluğunda zaman ve yer belirsizliğinin olduğuna değine Murphey şarkı sözlerinin konuşma hızından daha yavaş bir tempoyla söylendiğini ve şarkı içerisinde kullanılan sözcük ve sözcük gruplarının sıklıkla tekrarlandığını tespit etmiştir.

Paribakht ve Wesche (1993), “Reading Comprehension and Second Language Development in a Comprehension – Based ESL Program (Anlamaya Dayalı Bir ESL Programında Okuduğunu Anlama ve İkinci Dil Gelişimi)” adlı makale çalışmalarının temel amacını çalışmanın yapıldığı sınıf için aletler ve uygun bir metodolojinin geliştirilmesi olarak açıklamışlardır. Çalışma bir dönem boyunca orta düzey olan 37 öğrenciyle devam etmiş ve deneysel desen kullanılarak yapılmıştır. Çalışmada yer alan öğrencilerin karşılıklarına çıkan metni ilk okuduklarında metinde geçen kelimeleri kazanmaları hedeflenmiştir. Çalışmanın sonucunda ikinci dil gelişimi esnasında kelime ediniminin önemli katkılarının olduğundan bahsedilmiştir.

“The Development of a Common Framework Scale of Language Proficiency (Ortak Dil Çerçevesi Ölçeğinin Geliştirilmesi)” başlıklı doktora tezi çalışması bir uygulama tezidir. Bu çalışma, Brian North tarafından Thames Valley Üniversitesinde doktora tezi olarak yapılmıştır. ADÖÖÇM’ nin yöntem ve işleyişinin temellendiği bu uygulama tezi aynı zamanda kriterlerin belirlenmesine yardımcı olmaktadır (North, 2000).

Gleitman ve Wanner yaptıkları çalışmada bebeklerin, kelimelerin melodik ve ritimsel yapılarını inceleyerek tanıdıklarından bahsetmektedir. Yani bebeklerin duydukları kelimelerin melodik ve ritimsel özelliklerinden heceleri belirlediklerini ve hece seslerini de birleştirerek kelimeyi tanıdıklarını söylemektedir. Süreç içerisinde söylenen kelimelerin son heceleri uzatılarak söylenir ve son hecenin vurgulu bir şekilde söylenmesi, kelimenin tanınmasını kolaylaştırmaktadır. Kullanılan bu tekniğin ne derece doğru olduğunu belirlemek için Safran, Aslin ve Newport sekiz aylık bebeklerle çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmada bebeklere dört kelime hecelerin yerleri değiştirilerek verilmiştir. Örneğin; bitako, kotabi, takobi gibi. Aynı hecelerden oluşmakta olan kelimeleri bebeklerin rahat bir şekilde ayırdıkları tespit edilmiştir (Dehaene-Lambertz, Ooijen, 2002).

Akbari (2008), “Teaching Vocabulary Items through Contextualization and Picture to Elementary Iranian EFL Students (İlköğretim İran EFL Öğrencilerine Bağlamsallaştırma ve Resim Aracılığıyla Kelime Öğretimi)” başlıklı makale çalışmasını yaşları 12-15 arasında olan her bir grubun 32 öğrenciden oluştuğu 3 homojen grupta yapmıştır. Daha önce geçerliliği onaylanmış 45 kelimedenden oluşan çoktan seçmeli kelime testi birinci gruba metin içerisindeki cümlelerle, ikinci gruba resimlerle, kontrol grubunda bulunan öğrencilere ise kelimelerin tanımları ve eş anlamlarıyla öğretilmiştir. Verilerin analizi sırasında ANOVA ve T-Testinin kullanıldığı bu çalışmada resimlerle kelime öğretiminin gerçekleştiği sınıfın diğer iki gruba oranla daha başarılı olduğu ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak dil öğretimi sırasında resimlerden faydalanmanın İlköğretim İran EFL öğrencilerine büyük fayda sağladığı belirtilmiştir.

Salazar ve Carballo (2011), “Teaching Culture in the Foreign Language Classroom: A Reflective Model (Yabancı Dil Sınıflarında Kültür Öğretmek: Yansıtıcı Model)” başlıklı makale çalışmasını Universidad Nacional’ da yüksek lisans yapan 10 yıl

üstünde tecrübeye sahip 10 tane Kosta Rikalı İngilizce öğretmeni üzerinde uygulamıştır. Yapılan çalışmada öğretmenlerin kültürler arası iletişimlerinin oluşması ve kültürel farkındalıklarının geliştirilmesi amaçlanmıştır. Dört aylık süreçte kültürel değerlerin geliştirilmesi için etkinlikler ve teknikler geliştirilmiştir. Görüşme ve anket formlarının uygulandığı çalışmanın sonucunda öğretmenlerin dil ve kültürün birbirine bağlı olduğunun farkında oldukları tespit edilmiştir.

Redd (2011), “Supporting Vocabulary Growth of High School Students: An Analysis of the Potential of a Mobile Learning Device and Gaming App (Liseli Öğrencilere Kelime Öğretiminin Desteklenmesi: Mobil Öğrenme ve Oyun Aracının Analizi)” adlı doktora tezinde, mobil cihaz olan iPod Touch da bulunan uygulamaların lise düzeyindeki öğrencilerin öğrenme süreçlerinde eğitsel faydalarının olup olmadığını araştırmıştır. Araştırmaya katılan 25 lise öğrencisi üç haftalık çalışma süreci içerisinde kullandıkları mobil cihazlarda bulunan kelime öğretimi ile ilgili oyunu oynamışlardır. Ön test ve son test sonuçlarının karşılaştırıldığı araştırmada, öğrencilerin test sonuçları arasında anlamlı bir fark çıkmamış ancak oyun başında geçirilen zaman miktarının önemli olduğu görülmüştür. Oyun oynama konusunda serbest bırakılan öğrencilerin bazılarının 500 dakika, bazılarının ise sadece 10 dakika oyun başında zaman geçirdikleri görülmüştür. Sonuç olarak mobil bir cihazda bulunan oyunun, kelime öğretimi sürecinde kullanılabilirliği ortaya koyulmuştur.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve verilerin analizi sırasında kullanılmış olan istatistiksel yöntemler açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, yabancı öğrencilerin Türkçe kelime öğretimine yönelik olarak program uygulanmıştır. Programın (deneysel değişken) uygulandığı öğrencilerle uygulanmadığı öğrencilerin arasındaki başarı farkını ortaya koymak amacıyla deneysel yöntem kullanılmıştır. Deneysel desende, deney grubuna bağımlı değişken üzerinde etkililiği incelenen bağımsız değişken (Müzik Eğitimi Programı) uygulanırken, kontrol grubuna herhangi bir işlem yapılmamıştır.

Bu araştırmada yabancılara Türkçe kelime öğretiminde müziğin etkisi nicel olarak sorgulanıp derinlemesine incelenmiştir. Bununla birlikte araştırmanın ana problemlerine ve alt problemlerine cevap aranmıştır. Araştırmada deney ve kontrol grupları özellikleri bakımından birbirine denk hazır iki sınıftan seçildiği için yarı deneysel desenlerden ön test-son test eşleştirilmiş kontrol gruplu desen kullanılmıştır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2015: 208).

Araştırmada kullanılan yarı deneysel desen; bağımlı değişkenlerin ölçümü, yapılan işlemler ve deneysel birimler bakımından benzer olmakla birlikte, deney ve kontrol grubunun seçkisiz olarak atanması bakımından deneysel desenden ayrılır (Bulduk, 2008).

Deneme modeli araştırmaları, araştırmacının kontrolünde gerçekleştirilerek bağımlı değişkenin bağımsız değişken tarafından ne ölçüde ve nasıl etkilendiğini gözlemlemeye çalışır (Karasar, 2005: 121).

Bu modelin belirleyici özelliği deneklerin gruplara yansız ya da seçkisiz atanmasıyla yeni gruplar oluşturmanın zor olduğu ya da mümkün olmadığı durumlarda gerçek deneysel modellere iyi bir alternatif oluşturmasıdır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2011).

Deneysel yöntem, farklı şekillerde değişkenlere maruz kalmış bireyler ya da grupların karşılaştırılmasını içerir (Saxe ve Michelle, 1981). Araştırmada kullanılan ön test-son test eşleştirilmiş kontrol gruplu desene ait şema aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1.

Ön test-Son test Eşleştirilmiş Kontrol Gruplu Desen Modeli

Grup	Grupların Belirlenmesi	Ön test	İşlem	Son test
G _D	M	O ₁	X (Yabancılara Türkçe kelime öğretiminde müziğin etkisine yönelik hazırlanan program)	O ₃
G _K	M	O ₂	İşlem Yok	O ₄

Yukarıdaki tabloda (G_D) deney grubunu, (G_K) kontrol grubunu, (M) Sınıfların yansız bir şekilde atandığını, (O₁ ve O₃) deney grubunun ön test-son test ölçümlerini, (O₂ ve O₄) kontrol grubunun ön test-son test ölçümlerini ve (X) de deney grubundaki deneklere uygulanan deneysel değişkeni (Yabancılara Türkçe kelime öğretiminde müziğin etkisine yönelik hazırlanan programı) göstermektedir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2015: 208).

Kontrol grubuna herhangi bir işlem uygulanmadığı için eğitime geleneksel yolla devam edilmiştir. Kontrol grubuna deneysel gruba uygulanan program bittikten sonra son test uygulanmıştır.

3.2. Araştırmaya Dâhil Edilen Şarkılar

Bu araştırmada Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ders kitaplarından B1 seviyesinde yer alan ünitelerin kelime dünyaları içerisinde yer alan kelimeler kullanılarak besteler yapılmıştır.

Araştırmada kullanılan şarkılara ait bilgiler aşağıda tablolar üzerinde gösterilmiştir.

Tablo 2.

Birinci etkinlikte kullanılan ‘‘Haberin Var Mı?’’ adlı şarkı ile kazandırılmak istenen kelimelere ait tablo

Ünite Adı	Şarkı Adı	Şarkıdaki Bölüm	Kazandırılmak İstenen Kelime
1. Ünite	Haberin Var Mı?	Gezerken gezerken gezerken buldum	-
		Bir <u>sosyal paylaşım sitesinde</u>	Sosyal paylaşım sitesi
		Okudum okudum ama anlamadım	-
		Bir baktım <u>fısıltı gazetesinde</u>	Fısıltı gazetesi
		Hemen koştuam açtuam <u>internetimi</u>	İnternet
		Gündemdeki <u>borsayı</u> sosyal medyada buldum	Borsa
		Gündemdeki borsayı <u>sosyal medyada</u> buldum	Sosyal medya
		Hemen aklıma geldi bir <u>sanal ortamda</u>	Sanal ortam
		<u>Reklamlarla</u> oyunlarla paylaşım yaptım	Reklam
		Reklamlarla <u>oyunlarla</u> paylaşım yaptım	Oyun

Tablo 3.

İkinci etkinlikte kullanılan “Saz ile Söz ile” adlı şarkı ile kazandırılmak istenen kelimelere ait tablo

Ünite Adı	Şarkı Adı	Şarkıdaki Bölüm	Kazandırılmak İstenen Kelime
2. Ünite	Saz ile Söz ile	<u>İş görüşmesi</u> yaptım bir iş görüşmesi	İş görüşmesi
		Önce <u>başvuru</u> , sonra tanıtım	Başvuru
		Bir <u>plak</u> koydum müzik dinlettim onlara	Plak
		Bir plak koydum <u>müzik</u> dinlettim onlara	Müzik
		<u>Saz</u> ile söz ile yarı zamanlı	Saz
		Saz ile <u>söz</u> ile yarı zamanlı	Söz
		Saz ile söz ile <u>yarı zamanlı</u>	Yarı zamanlı
		<u>Stajım</u> bitti, bitirdim stajı	Staj
		<u>Kariyer</u> yaptım, eleman buldum	Kariyer
		Kariyer yaptım, <u>eleman</u> buldum	Eleman
		<u>İlan</u> verdim, form doldurdum, oyuncu aldım	İlan
		İlan verdim, <u>form</u> doldurdum, oyuncu aldım	Form
		İlan verdim, form doldurdum, <u>oyuncu</u> aldım	Oyuncu
		<u>Saz</u> ile söz ile yarı zamanlı	Saz
		Saz ile <u>söz</u> ile yarı zamanlı	Söz
		Saz ile söz ile <u>yarı zamanlı</u>	Yarı zamanlı

Tablo 4.

Üçüncü etkinlikte kullanılan “Okul Yılları” adlı şarkı ile kazandırılmak istenen kelimelere ait tablo

Ünite Adı	Şarkı Adı	Şarkıdaki Bölüm	Kazandırılmak İstenen Kelime
3. Ünite	Okul Yılları	<u>Hatıralar</u> kafamda canlanıyordu	Hatıra
		<u>Kayıt yaptırmıştım</u> , okuluma başladım	Kayıt yaptırmak
		Özledim ailemi, özledim memleketi	-
		<u>Manevi</u> desteğini unutamadım ki	Manevi
		<u>Öğrenci numaramı</u> hafızama kazıdım	Öğrenci numarası
		Öğrenci numaramı <u>hafızama</u> kazıdım	Hafıza
		<u>Öğrenci evi</u> tuttum, yurttan ayrıldım	Öğrenci evi
		Öğrenci evi tuttum, <u>yurttan</u> ayrıldım	Yurt
		Okuluma alıştım, derslerime çalıştım	-
		<u>Ödülümü</u> aldım, kendim kanıtladım	Ödül
		Ödülümü aldım, kendim <u>kanıtladım</u>	Kanıtlamak
		Kitapları okudum <u>kitap kurdu</u> oldum	Kitap kurdu
		<u>Hızlı okumak</u> için işbirliği yaptım	Hızlı okumak
		Hızlı okumak için <u>işbirliği</u> yaptım	İşbirliği
		<u>Hazineyi</u> açtım, kelimeyi kaptım	Hazine
		<u>Geliştirdim</u> okumayı, beceri kazandırdım	Geliştirmek
Geliştirdim okumayı, <u>beceri</u> kazandırdım	Beceri		

Tablo 5.
Dördüncü etkinlikte kullanılan “Gelin Tanış Olalım” adlı şarkı ile kazandırılmak istenen kelimelere ait tablo

Ünite Adı	Şarkı Adı	Şarkıdaki Bölüm	Kazandırılmak İstene Kelime
4. Ünite	Gelin Tanış Olalım	<u>Apartman dairesinde</u> oturan yaşlı teyze	Apartman dairesi
		<u>Müstakil</u> bir ev için dairesini satmış	Müstakil
		Evi için bir takım eşyalar almış	-
		Eşyaların <u>garanti belgesi</u> yokmuş	Garanti belgesi
		<u>Kullanma kılavuzunu</u> okuyamamış	Kullanma kılavuzu
		<u>Servis görevlisi</u> gelmemiş	Servis görevlisi
		<u>Tüketici mahkemesine</u> başvurmuş	Tüketici mahkemesi
		Hemen cevap gelmemiş çok üzülmüş	-

Tablo6.

Beşinci etkinlikte kullanılan “Engelleri Kaldırılım” adlı şarkı ile kazandırılmak istenen kelimelere ait tablo

Ünite Adı	Şarkı Adı	Şarkıdaki Bölüm	Kazandırılmak İstenen Kelime
5. Ünite	Engelleri Kaldırılım	<u>Bencil</u> birey olmayıp, yardımcı olalım	Bencil
		Bencil <u>birey</u> olmayıp, yardımcı olalım	Birey
		<u>Ortopedik</u> engelliye sahip çikalım	Ortopedik
		Ortopedik <u>engelliye</u> sahip çikalım	Engelli
		<u>Derneklere</u> bağış yapıp, miras bırakalım	Dernek
		Derneklere bağış yapıp, <u>miras</u> bırakalım	Miras
		<u>Sergi</u> açıp, konser verip, destek çikalım	Sergi
		<u>Mütevazı</u> kişilikle övünmek yerine	Mütevazı
		Mütevazı kişilikle <u>övünmek</u> yerine	Övünmek
		<u>Rampa</u> çıkmakta zorlanan tekerlekli sandalyeliye	Rampa
		Rampa çıkmakta zorlanan <u>tekerlekli sandalyeliye</u>	Tekerlekli sandalye
		<u>Kaldırımdan</u> çıkamayan koltuk değnekiye	Kaldırım
		Kaldırımdan çıkamayan <u>koltuk değnekiye</u>	Koltuk değneği
Destek olup, yardım edip, sahip çikalım	-		

3.3. Çalışma Grubu

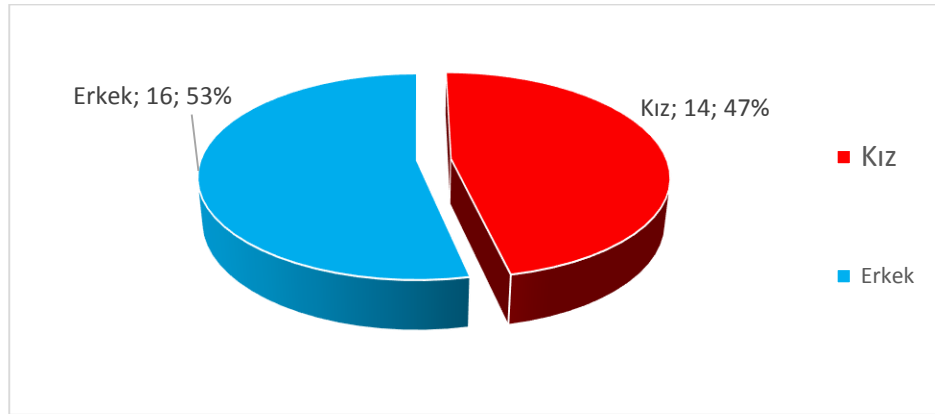
Araştırma İnönü Üniversitesinde bulunan Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde (TÖMER) gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu araştırmanın yapıldığı bölümde görev yapan öğretim üyelerinin görüşleri doğrultusunda belirlenmiştir. Çalışmaya İnönü Üniversitesi TÖMER’ de B1 düzeyinde eğitim gören yabancı öğrenciler dâhil edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında B1 düzeyinde eğitim gören kontrol grubu (n=15) ve deney grubunu (n=15) sınıflarından toplam 30 öğrenci oluşturmaktadır. Grupların denkliği akademik başarı ortalamaları ve cinsiyet göz önüne alınarak belirlenmiş olup, çalışmanın deney ve kontrol grupları yansız atama yöntemiyle kura çekilerek oluşturulmuştur. Bu bölümde çalışma grubunu oluşturan öğrencilere ait demografik bilgiler, yüzde- frekans değer tabloları ve grafikler sunulmuştur.

Tablo 7.
Cinsiyete Ait Yüzde-Frekans Bilgileri

Cinsiyet	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	8	27	6	20	14	47
Erkek	7	23	9	30	16	53
Toplam	15	50	15	50	30	100

Tablo 7' ye göre çalışmaya dâhil edilen öğrencilerin; % 47'sinin kız, % 53'ünü ise erkeklerden oluşturulduğu görülmektedir.

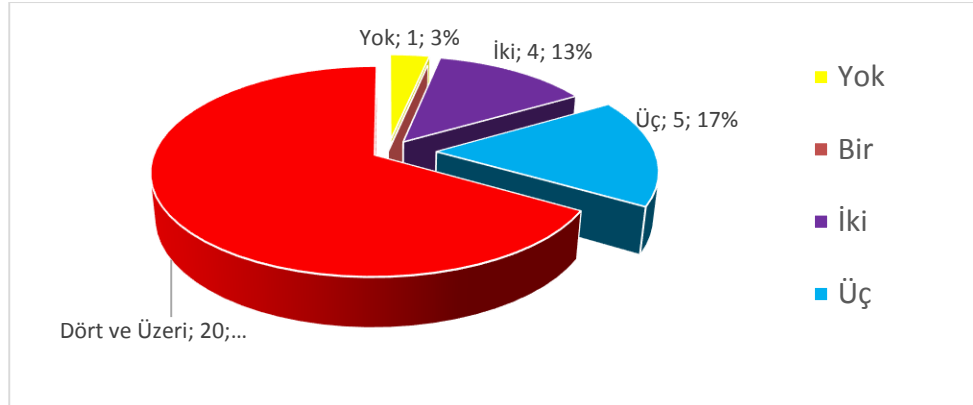
Şekil 2. Cinsiyete Ait Frekans Grafiği

Şekil 2' de araştırmaya katılan çalışma grubuna ait cinsiyet dağılımının frekans grafiği gösterilmiştir.

Tablo 8.
Kardeş Sayısına Ait Yüzde-Frekans Bilgileri

Kardeş Sayısı	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Yok	0	0	1	3.33	1	3.33
Bir	0	0	0	0	0	0
İki	2	6.66	2	6.66	4	13.32
Üç	1	3.33	4	13.33	5	16.66
Dört ve Üzeri	12	40	8	26.66	20	66.66
Toplam	15	50	15	50	30	100

Tablo 8 incelendiğinde çalışmaya dâhil edilen öğrencilerin; % 3.33'ünün kardeşi yok, %13.32'sinin iki kardeşi, % 16.66'sının üç kardeşi, % 66.66'sının dört ve üzeri kardeşi bulunmaktadır. Kardeş sayısı bir olan öğrenci ise yoktur.

Şekil3. Kardeş Sayısına Ait Frekans Grafiği

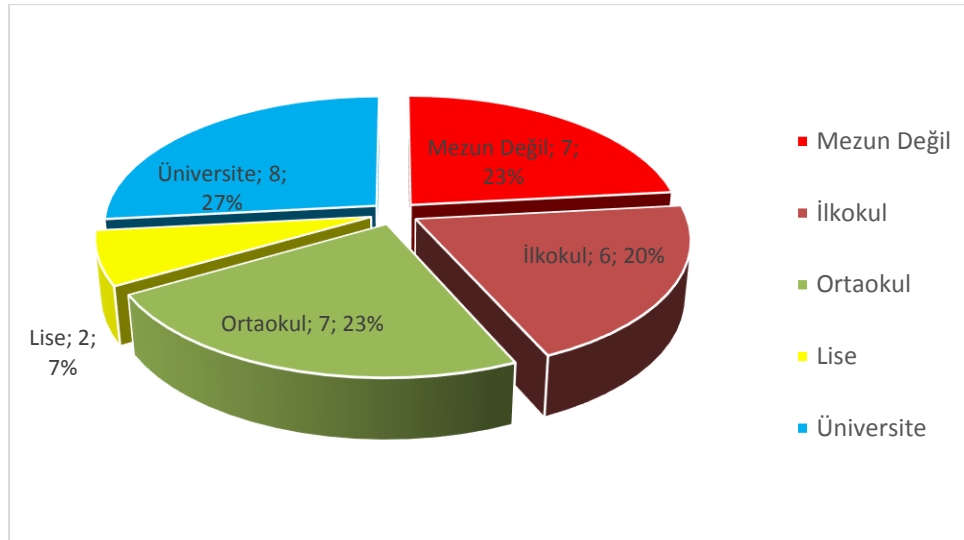
Şekil 3' e bakıldığında araştırmaya katılan çalışma grubunun kardeş sayısına ait dağılımının frekans grafiği gösterilmiştir.

Tablo 9.

Anne Eğitim Durumunu Gösteren Yüzde-Frekans Bilgileri

Anne Eğitim Durumu	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Mezun Değil	4	13.33	3	10	7	23.33
İlkokul	4	13.33	2	6.66	6	19.99
Ortaokul	6	20	1	3.33	7	23.33
Lise	0	0	2	6.66	2	6.66
Üniversite	1	3.33	7	23.33	8	26.66
Toplam	15	50	15	50	30	100

Tablo 9' da görüldüğü gibi çalışmaya dâhil edilen öğrencilerin anne eğitim düzeylerine bakıldığında; % 6.66'sının lise mezunu, % 19.99'unun ilkokul mezunu, % 23.33'ünün ortaokul mezunu, %23.33'ünün okul okumadıkları ve kalan % 26.66'sının ise üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

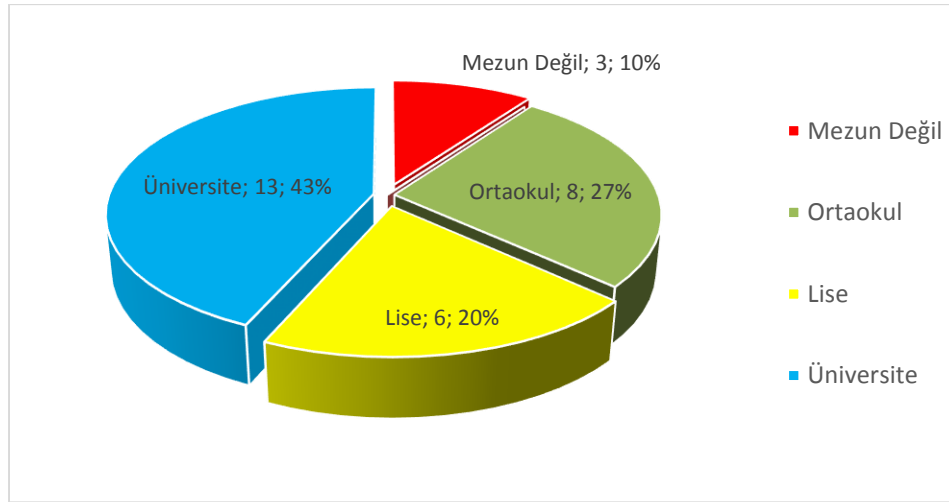
Şekil 4. Anne Eğitim Durumunu Gösteren Frekans Grafiği

Şekil 4' e bakıldığında araştırmaya katılan çalışma grubunun anne eğitim durumlarına ait dağılımının frekans grafiği gösterilmiştir.

Tablo 10.
Baba Eğitim Durumunu Gösteren Yüzde-Frekans Bilgileri

Baba Eğitim Durumu	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Mezun Değil	1	3.33	2	6.66	3	9.99
İlkokul	0	0	0	0	0	0
Ortaokul	7	23.33	1	3.33	8	26.66
Lise	3	10	3	10	6	20
Üniversite	4	13.33	9	30	13	43.33
Toplam	15	50	15	50	30	100

Tablo 10' a göre çalışmaya dâhil edilen öğrencilerin baba eğitim düzeylerine bakıldığında; % 9.99'unun okul okumadıkları, % 20'sinin lise mezunu, % 26.66'sının ortaokul mezunu, % 43.33'ünün üniversite mezunu oldukları ve öğrenci babalarından ilkokul mezunu olanın bulunmadığı görülmektedir.

Şekil 5. Baba Eğitim Durumunu Gösteren Frekans Grafiği

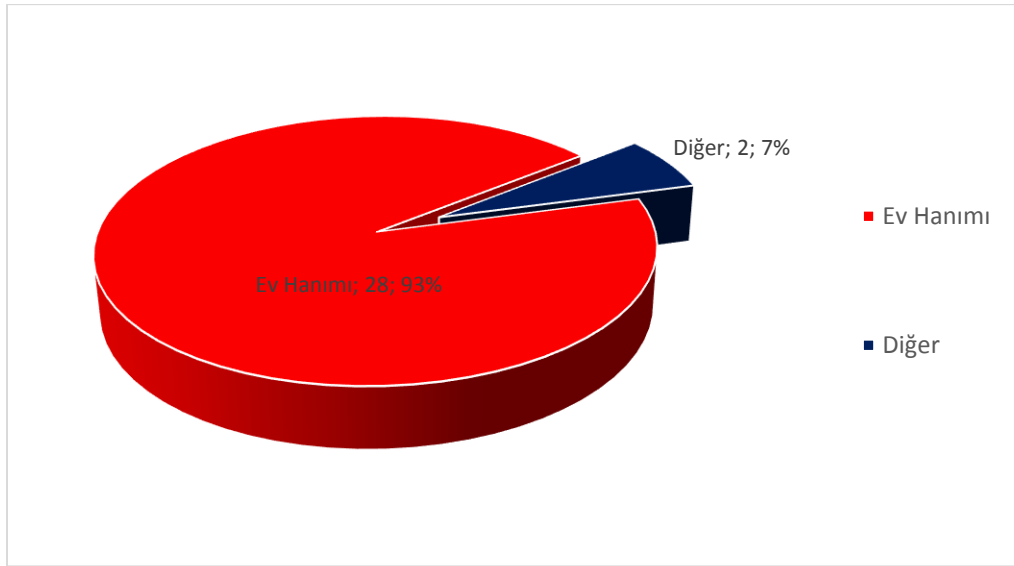
Şekil 5' e bakıldığında araştırmaya katılan çalışma grubunun baba eğitim durumlarına ait dağılımının frekans grafiği gösterilmiştir.

Tablo 11.

Anne Meslek Durumunu Gösteren Yüzde-Frekans Bilgileri

Anne Meslek Durumu	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Ev Hanımı	15	50	13	43.33	28	93.33
Memur	0	0	0	0	0	0
İşçi	0	0	0	0	0	0
Serbest Meslek	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	0	2	6.66	2	6.66
Toplam	15	50	15	50	30	100

Tablo 11' e bakıldığında çalışmaya katılan öğrenci annelerinin; % 93.33'ünün ev hanımı, % 6.66'sının ise diğer meslek gruplarında yer aldıkları görülmektedir.

Şekil 6. Anne Meslek Durumunu Gösteren Frekans Grafiği

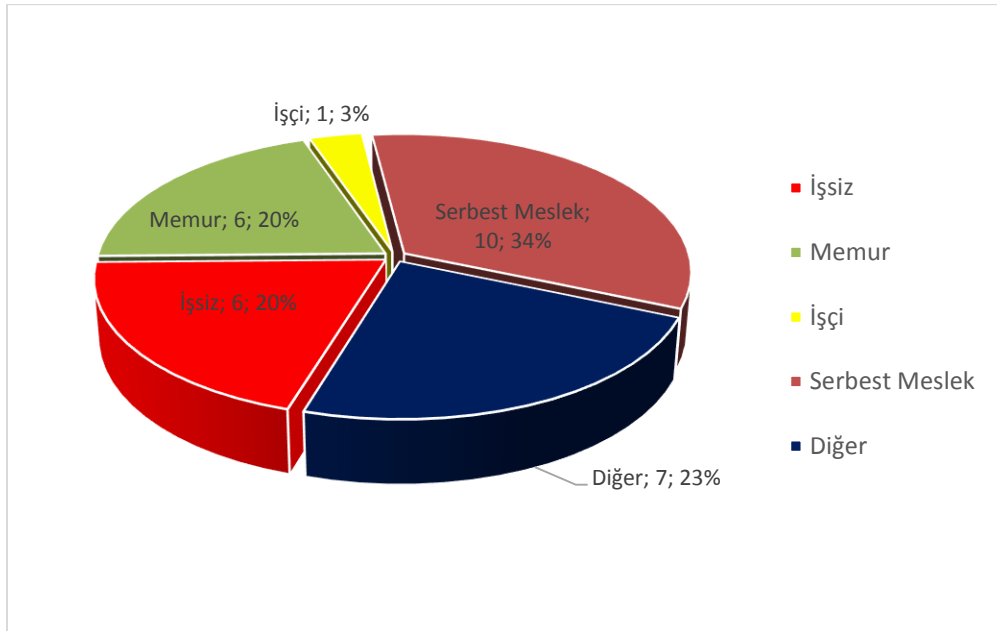
Şekil 6' ya bakıldığında araştırmaya katılan çalışma grubunun anne meslek durumlarına ait dağılımının frekans grafiği gösterilmiştir.

Tablo 12.

Baba Meslek Durumunu Gösteren Yüzde-Frekans Bilgileri

Baba Meslek Durumu	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
İşsiz	3	10	3	10	6	20
Memur	1	3.33	5	16.66	6	19.99
İşçi	0	0	1	3.33	1	3.33
Serbest Meslek	7	23.33	3	10	10	33.33
Diğer	4	13.33	3	10	7	23.33
Toplam	15	50	15	50	30	100

Tablo 12 incelendiğinde çalışmaya katılan öğrenci babalarının; % 3.33'ünün işçi, % 19.99'unun memur, % 20'sinin işsiz (herhangi bir işte çalışmadığı), % 23.33'ünün diğer meslek grubunda ve % 33.33'ünün serbest meslekte çalıştıkları görülmektedir.

Şekil 7. Baba Meslek Durumunu Gösteren Frekans Grafiği

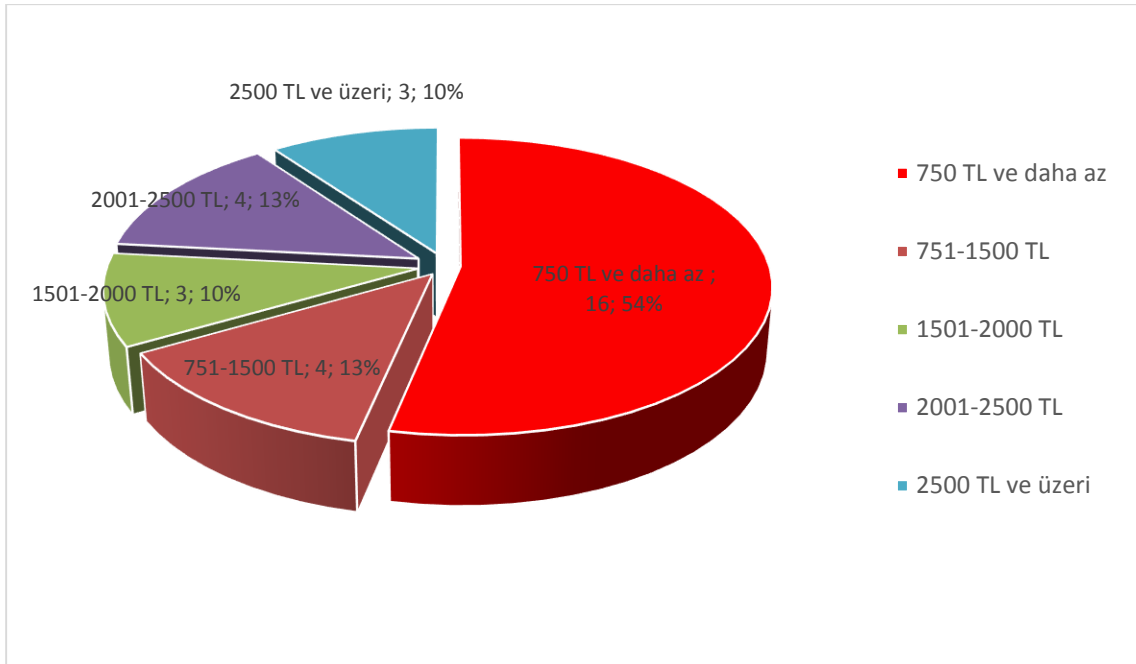
Şekil 7' ye bakıldığında araştırmaya katılan çalışma grubunun baba meslek durumlarına ait dağılımının frekans grafiği gösterilmiştir.

Tablo 13.

Ailelerin Aylık Gelir Durumunu Gösteren Yüzde-Frekans Bilgileri

Aylık Gelir Durumu	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
750 TL ve daha az	9	30	7	23.33	16	53.33
751-1500 TL	2	6.66	2	6.66	4	13.32
1501-2000 TL	1	3.33	2	6.66	3	9.99
2001-2500 TL	3	10	1	3.33	4	13.33
2500 TL ve üzeri	0	0	3	10	3	10
Toplam	15	50	15	50	30	100

Tablo 13' e göre çalışmaya dâhil edilen öğrencilerin aile gelir durumlarına bakıldığında; % 9.99'unun 1501-2000 TL, % 10'unun 2500 TL ve üzeri, % 13.32'sinin 751-1500 TL, % 13.33'ünün 2001-2500 TL ve % 53.33'ünün ise 750 TL ve daha az aylık gelire sahip oldukları görülmektedir.

Şekil 8. Ailelerin Aylık Gelir Durumunu Gösteren Frekans Grafiği

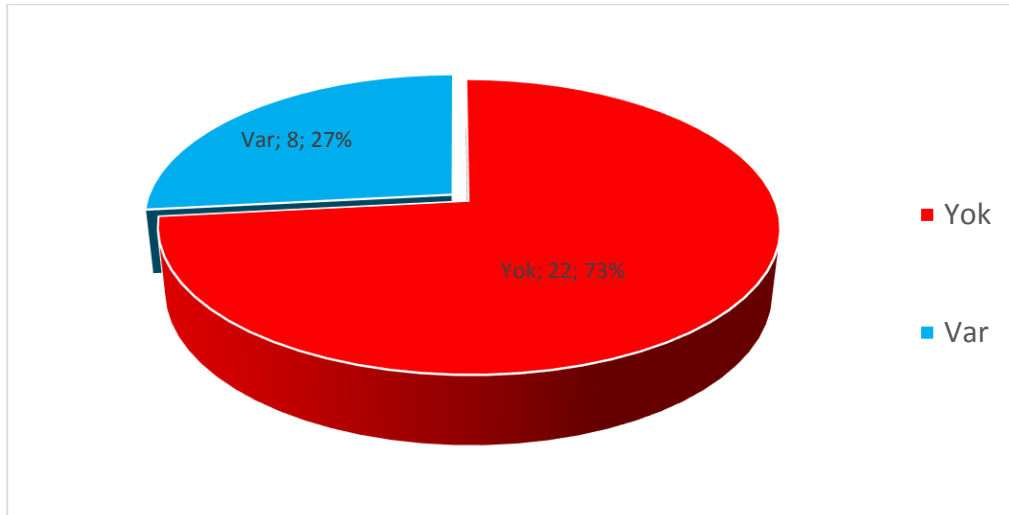
Şekil 8' e bakıldığında araştırmaya katılan çalışma grubunun aile aylık gelir durumlarına ait dağılımının frekans grafiği gösterilmiştir.

Tablo 14.

Ailede Müzik İlgisini Gösteren Yüzde-Frekans Bilgileri

Ailede Müzikle İlgilenen	<u>Kontrol Grubu</u>		<u>Deney Grubu</u>		<u>Toplam</u>	
	f	%	f	%	f	%
Yok	12	40	10	33.33	22	73.33
Var	3	10	5	16.66	8	26.66
Toplam	15	50	15	50	30	100

Tablo 14' de görüldüğü gibi çalışmaya katılan öğrencilerin aile bireyleri arasında müzikle ilgilenenlerin durumuna bakıldığında; % 26.66'sının ilgisinin var olduğu, % 73.33'ünün ise ailelerinde müzikle ilgilenen kimsenin olmadığı görülmektedir.

Şekil 9. Ailede Müzik İlgisini Gösteren Frekans Grafiği

Şekil 9' a bakıldığında araştırmaya katılan çalışma grubunun ailede müzik ilgi durumlarına ait dağılımının frekans grafiği gösterilmiştir.

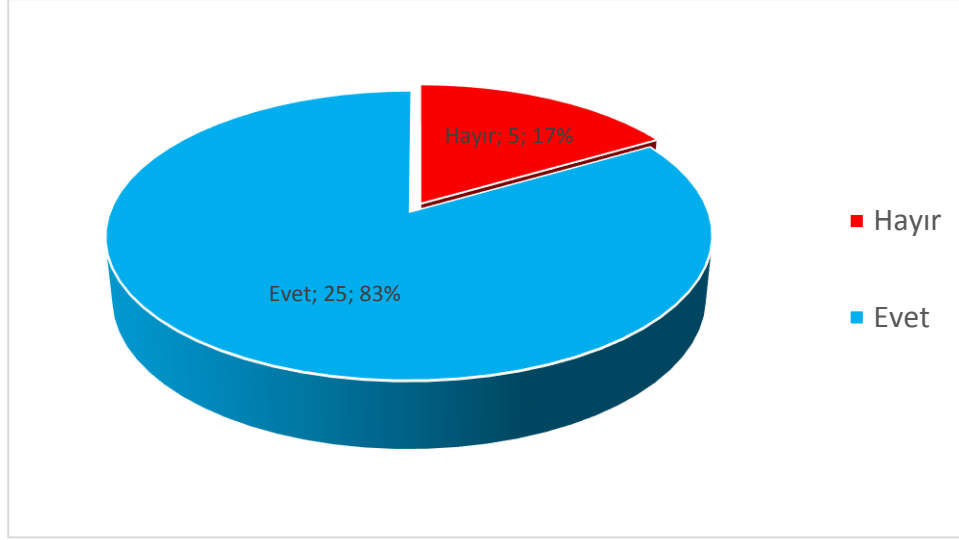
Tablo15.

Müzik Sevgisini Gösteren Yüzde-Frekans Bilgileri

Müzik Sevgisi	Kontrol Grubu		Deney Grubu		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Hayır	2	6.66	3	10	5	16.66
Evet	13	43.33	12	40	25	83.33
Toplam	15	50	15	50	30	100

Tablo 15' de çalışmaya katılan öğrencilerin müzik sevgisi durumlarına bakıldığında; % 16.66'sının müzik dinlemeyi sevmedikleri, % 83.33'ünün ise müzik dinlemeyi sevdikleri görülmektedir.

Şekil10. Müzik Sevgisini Gösteren Frekans Grafiği

Şekil 10' a bakıldığında araştırmaya katılan çalışma grubunun müzik sevgisi durumlarına ait dağılımının frekans grafiği gösterilmiştir.

3.4. Veri Toplama Araçları

Bu bölümde araştırmada kullanılan veri toplama araçları ve bu araçların nasıl geliştirildiği açıklanmıştır.

Yapılan çalışmada veri toplama aracı olarak; Kişisel Bilgi Formu, Kelime Bilgisi Ölçme Formu, Uzman Görüşü Alma Formu kullanılmıştır.

3.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu (bkz. EK-2), araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bilgilerine ulaşmak amacıyla kullanılmıştır. Formda katılımcılara; cinsiyet, yaş, doğum yeri, kardeş sayısı, anne-baba eğitim durumu, anne-baba mesleği ve aile aylık geliri ile ilgili sorulardan oluşmaktadır.

3.4.2. Kelime Bilgisi Ölçme Formu

Kelime Bilgisi Ölçme Formu, Yabancılara Türkçe Öğretimi B1 düzeyinde öğretilmesi gereken kelimelerin öğrenciler tarafından ne ölçüde öğrenildiğini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

Kelime Bilgisi Ölçme Formu, B1 düzeyi ders kitabında yer alan 5 üniteye yönelik olarak hazırlanmıştır. Formda 1. Ünite için 11, 2. Ünite için 35, 3. Ünite için 36, 4. Ünite için 12, 5. Ünite için 30 olmak üzere toplam 124 kelime yer almıştır. Formda yer alan kelimeler için “Kelimenin anlamının bilmiyorum” (0), Kelimenin anlamını biliyorum ve cümle içinde kullanabilirim (1)” şeklinde iki farklı cevap seçeneği oluşturulmuştur.

Araştırmalarda kullanılan veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirlik gibi iki temel özelliği taşıması gerekmektedir (Özçelik, 1998; Baykul, 2000).

Araştırmada kullanılan formun geçerlik, güvenilirlik çalışmaları ve forma son şeklinin verilmiş aşamaları aşağıda ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

Kelime Bilgisi Ölçme Formu hazırlanırken öncelikle B1 düzeyi Türkçe öğretimi ders kitabında yer alan ve çalışmaya dahil edilen ünitelerdeki kelimeler bir araya getirilmiş ve bu kelimelerden hangilerinin öncelikli olarak öğretilmesi ve yeterli olacağı konularında görüş birliği sağlanması ve anlaşılabilirlik ve hedef kitleye uygunluk bakımından alan uzmanlarına uzman görüş formu hazırlanarak sunulmuştur.¹ Gelen dönütlerle birlikte forma son şekli verilmiştir ve toplam 124 kelimedenden oluşan form öğrencilere uygulanmıştır.

3.4.3. Uzman Görüşü Alma Formu

Araştırmada kullanılan Uzman Görüş Alma Formu çalışmada kullanılan formların uygulanabilirlik, anlaşılabilirlik ve objektiflik gibi özellikleri taşıması ve formların geçerliğinin saptanması, amacıyla oluşturulmuştur. Form uzmanlara sunulmuş ve uzmanlardan gelen geri bildirimlerle forma son şekli verilerek araştırmada kullanılmıştır.

3.5. Deneysel Uygulama ve Veri Toplama Süreci

Araştırmanın bu kısmında deneysel uygulama ve veri toplama süreci ele alınmıştır.

- Deneysel uygulama ve veri toplama sürecine başlamadan önce İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü ve Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinden (TÖMER) gerekli izinler (bkz. EK-1)

¹ Uzman görüşü için; İnönü Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde (TÖMER) görev yapan 5 öğretim elemanının görüşlerine başvurulmuştur.

alındıktan sonra 2016-2017 Eğitim-öğretim yılı içerisinde 10 hafta süren bir eğitim programıyla B1 düzeyindeki öğrencilere uygulanmıştır.

Uygulama Süreci	Çalışma Grubu	Uygulama Süresi	Yapılan Çalışma
1. HAFTA	Kontrol Grubu Deney Grubu	40 Dakika	Ön test Uygulaması Yapıldı.
2. HAFTA	Deney Grubu	40 Dakika	Yapılacak çalışma hakkında bilgi verildi.
3. HAFTA	Deney Grubu	40 Dakika	“Haberin Var Mı?” adlı şarkı öğretimi.
4. HAFTA	Deney Grubu	40 Dakika	“Haberin Var Mı?” adlı şarkı öğretimi.
5. HAFTA	Deney Grubu	40 Dakika	“Saz ile Söz ile” adlı şarkı öğretimi.
6. HAFTA	Deney Grubu	40 Dakika	“Saz ile Söz ile” adlı şarkı öğretimi.
7. HAFTA	Deney Grubu	40 Dakika	“Okul Yılları” adlı şarkı öğretimi.
8. HAFTA	Deney Grubu	40 Dakika	“Gelin Tanış Olalım” adlı şarkı öğretimi.
9. HAFTA	Deney Grubu	40 Dakika	“Engelleri Kaldıralım” adlı şarkı öğretimi.
10. HAFTA	Kontrol Grubu Deney Grubu	40 Dakika	Son test Uygulaması Yapıldı.

- Şarkı kullanarak yabancılara Türkçe kelime öğretimi 10 haftalık bir süreci kapsamaktadır.
- Birinci hafta TÖMER’ de uygulamanın yapılacağı sınıf ortamının uygunluğuna bakıldıktan sonra deney ve kontrol grubundaki öğrencilerle tanışıldı ve öğrencilerin kelime bilgilerini ölçmek için ön test uygulandı.
- İkinci hafta öğrencilere yapılacak olan çalışma hakkında bilgiler verildi.
- Üçüncü hafta öğrencilere “Haberin Var Mı?” adlı şarkının sözleri dağıtıldı ve şarkıda geçen kelimeler hakkında bilgi alışverişi yapıldı.
- Dördüncü hafta “Haberin Var Mı?” adlı şarkı araştırmacı tarafından söylenerek öğrencilerin dinlemeleri sağlandı. Koro halinde şarkı tekrarlanarak söylendi.
- Beşinci hafta öğrencilere “Saz ile Söz ile” adlı şarkı sözleri dağıtıldı ve şarkı sözleri hakkında bilgi alışverişi yapıldı.
- Altıncı hafta “Saz ile Söz ile” adlı şarkı araştırmacı tarafından söylenerek öğrencilerin dinlemeleri sağlandı. Koro halinde şarkı tekrarlanarak söylendi.
- Yedinci hafta “Okul Yılları” adlı şarkı sözleri öğrencilere dağıtıldı, şarkı sözleri hakkında konuşuldu. Araştırmacı tarafından söylenerek öğrencilerin şarkıyı dinlemeleri sağlandı ve daha sonra öğrencilerle birlikte tekrarlanarak şarkı söylendi.
- Sekizinci hafta “Gelin Tanış Olalım” adlı şarkı sözleri öğrencilere dağıtıldı, şarkı sözleri hakkında konuşuldu. Araştırmacı tarafından söylenerek öğrencilerin şarkıyı dinlemeleri sağlandı ve daha sonra öğrencilerle birlikte tekrarlanarak şarkı söylendi.
- Dokuzuncu hafta “Engelleri Kaldıralım” adlı şarkı sözleri öğrencilere dağıtıldı, şarkı sözleri hakkında konuşuldu. Araştırmacı tarafından söylenerek öğrencilerin şarkıyı dinlemeleri sağlandı ve daha sonra öğrencilerle birlikte tekrarlanarak şarkı söylendi.
- Onuncu haftada ise, deney ve kontrol grubundaki öğrencilere son test uygulandıktan sonra öğrencilere ve TÖMER öğretmenlerine çalışmaya katkılarından dolayı teşekkür edilerek çalışma tamamlandı.

3.6. Verilerin Analizi

Yapılan bu araştırmanın amacı, müzik eğitimi programının yabancı öğrencilerin Türkçe kelime öğrenmeleri üzerinde etkili olup olmadığını test etmektir. Bu nedenle araştırmanın bağımsız değişkeni, deney grubuna uygulanan müzik eğitimi programıdır. Araştırmanın bağımlı değişkeni ise yabancı öğrencilerin Türkçe kelime öğrenme düzeyleridir.

Müzik eğitimi programının yabancı öğrencilerin Türkçe kelime öğretimindeki etkisini test etmek için 'bağımlı örneklem için t testi' analizi yapılmıştır. Bu analizi yapabilmek için bazı koşullar gerekmektedir. Bu koşullar, ölçümler arasındaki farkın normal dağılması, araştırmaya ilişkin bağımlı değişkenin eşit aralık ölçeği olması ve puanların karşılaştırılacağı iki grup olması olarak belirtilmektedir (Kilmen, 2015).

Araştırma kapsamında bağımlı değişkenin eşit aralıklı olması ve en az iki grubun karşılaştırılması bu analiz için ölçütleri taşıdığı anlamına gelmektedir. Ayrıca her bir alt amaçla ilgili normallik testi sonuçları bulgular kısmında sunulmuştur. Bu sonuçlar incelendiğinde veri analizinde bağımlı örneklem için t testinin varsayımlarının karşılandığı ve bu analiz yönteminin uygulanabileceği söylenebilir.

Bu araştırmada veriler iki aşamada toplanmıştır. Öncelikle yabancı öğrencilerin deney öncesi sonra da deney sonrası Türkçe kelime kullanma düzeylerine ilişkin veriler toplanmış ve SPSS 22 programına aktarılmıştır.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu kısmında müziğin yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde etkilerinin neler olduğunu belirlemeye ilişkin araştırma bulguları yer almaktadır. Sonuçlar alt amaçlar doğrultusunda aşağıda sunulmuştur.

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi “Yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde müziğin kelime kazanımına etkisine ilişkin deney ve kontrol grubundaki katılımcıların ön test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir.

Analiz sürecine geçilmeden önce verilerin normallik varsayımını karşılayıp karşılamadığı incelenmiştir. Bunun için deney ve kontrol grubundaki katılımcıların ön test ölçüm puanlarının farkı hesaplanmıştır. Daha sonrada bu fark puanlarının normallik değerleri Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testiyle incelenmiştir. Tablo 16’ da sonuçlar gösterilmiştir.

Tablo 16.
Deney ve Kontrol Grubundaki Katılımcıların Ön test Puan Farkına İlişkin Normallik Testi

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	sd	p	İstatistik	sd	p
Ölçüm Farkı	,18	15	,20	,92	15	,18

Tablo 16'daki değerler incelendiğinde ölçüm fark puanlarına ilişkin sonuçların anlamlılığı .05'ten büyük olduğu görülmektedir. Bu durum normallik varsayımını karşıladığı anlamı taşımaktadır ($p > .05$). Verilerin normal dağıldığı belirlendikten sonra bağımlı örneklemeler için t testi analizine geçilmiştir.

Yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde deney ve kontrol grubundaki katılımcıların ön test ölçümünden aldıkları puan ortalamaları arasındaki farkı incelemek için, yapılan analiz işleminin sonucu Tablo 17'de sunulmuştur.

Tablo 17.

Deney ve Kontrol Grubundaki Katılımcıların Ön test Puanlara İlişkin t-Testi Sonuçları

Ölçüm	N	Aritmetik Ortalama	S.s	sd	t	p
Deney Grubu Ön-test	15	134,13	10,60	14	-.95	.36
Kontrol Grubu Ön-test	15	135,47	9,88			

Tablo 17'deki sonuçlara göre kontrol grubu ön test ölçüm puanlarının, deney grubu ön-test ölçüm puanlarından anlamlı bir düzeyde farklılaşmadığı gözlenmektedir. Diğer bir ifade ile yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde müzik eğitimi programının uygulamadan önce deney ve kontrol grubundaki katılımcıların ön test puanlarının farklılaşmadığı söylenebilir ($t_{(14)} = -.95, p > .05$).

4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi **“Yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde müziğin kelime kazanımına etkisine ilişkin kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?”** şeklinde belirlenmiştir.

Analiz sürecine geçilmeden önce verilerin normallik varsayımını karşılayıp karşılamadığı incelenmiştir. Bunun için kontrol grubundaki katılımcıların ön test ve son test ölçüm puanlarının farkı hesaplanmıştır. Daha sonrada bu fark puanlarının normallik değerleri Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testiyle incelenmiştir. Tablo 18' de sonuçlar gösterilmiştir.

Tablo 18.

Kontrol Grubundaki Katılımcıların Ön test ve Son test Puan Farkına İlişkin Normallik Testi

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	sd	p	İstatistik	sd	p
Ölçüm Farkı	,23	15	,057	,85	15	,053

Tablo 18'deki değerler incelendiğinde ölçüm fark puanlarına ilişkin sonuçların anlamlılığı .05'ten büyük olduğu görülmektedir. Bu durum normallik varsayımını karşıladığı anlamı taşımaktadır ($p>.05$). Verilerin normal dağıldığı belirlendikten sonra bağımlı örneklem için t testi analizine geçilmiştir.

Yabancı öğrencilere müzik eğitimi programıyla Türkçe kelime öğretimine ilişkin çalışmada hiçbir uygulama yapılmayan kontrol grubundaki katılımcıların ön ve son test ölçümünden aldıkları puan ortalamaları arasındaki farkı incelemek için, yapılan analiz işleminin sonucu Tablo 19'da sunulmuştur.

Tablo 19.

Kontrol Grubundaki Katılımcıların Ön test ve Son test Puanlarına İlişkin t-Testi Sonuçları

Ölçüm	N	Aritmetik Ortalama	S.s	sd	t	p
Kontrol Grubu Ön-test	15	162,13	11,37	14	-,25	.80
Kontrol Grubu Son-test	15	163,13	14,17			

Tablo 19'daki sonuçlara göre kontrol grubuna ilişkin ön ve son test ölçüm puanlarının anlamlı bir düzeyde farklılaşmadığı gözlenmektedir. Diğer bir ifade ile kontrol grubuna ilişkin ön ve son test puanlarının anlamlı olmadığı saptanmıştır ($t_{(14)} = -.25$ $p>.05$). Bu bulgular kontrol grubuna bir uygulamama yapılmamasına rağmen, katılımcıların Türkçe kelime öğrenme düzeyinin birbirine yakın olduğunu göstermektedir.

4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde müziğin kelime kazanımına etkisine ilişkin deney grubundaki katılımcıların ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir.

Analiz sürecine geçilmeden önce verilerin normallik varsayımını karşılayıp karşılamadığı incelenmiştir. Bunun için deney grubundaki katılımcıların ön test ve son test ölçüm puanlarının farkı hesaplanmıştır. Daha sonrada bu fark puanlarının normallik değerleri Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testiyle incelenmiştir. Tablo 20’de sonuçlar gösterilmiştir.

Tablo 20.

Deney Grubundaki Katılımcıların Ön test ve Son test Puan Farkına İlişkin Normallik Testi

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	sd	p	İstatistik	sd	p
Ölçüm farkı	,10	15	,20	,98	15	,98

Tablo 20’deki değerler incelendiğinde ölçüm fark puanlarına ilişkin sonuçların anlamlılığı .05’ten büyük olduğu görülmektedir. Bu durum normallik varsayımını karşıladığı anlamı taşımaktadır ($p > .05$). Verilerin normal dağıldığı belirlendikten sonra bağımlı örneklem için t testi analizine geçilmiştir.

Yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde deney grubundaki katılımcıların ön ve son test ölçümünden aldıkları puan ortalamaları arasındaki farkı incelemek için, yapılan analiz işleminin sonucu Tablo 21’de sunulmuştur.

Tablo 1.

Deney Grubundaki Katılımcıların Ön test ve Son test Puanlarına İlişkin t-Testi Sonuçları

Ölçüm	N	Aritmetik Ortalama	S.s	sd	t	p
Deney Grubu Ön-test	15	134,13	10,60	14	-18,48	.00
Deney Grubu Son-test	15	285,60	28,05			

Tablo 21'deki sonuçlara göre deney grubuna ilişkin ön ve son test ölçüm puanlarının anlamlı bir düzeyde farklılaştığı gözlenmektedir. Diğer bir ifade ile yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde deney grubuna ilişkin son test puanların, ön test puanlarından anlamlı bir düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır ($t_{(14)} = -18,48$ $p < .05$). Bu bulgular yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğreniminde müzik eğitiminin anlamlı bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Araştırmadan elde edilen bu sonuç, müzik eğitiminin deney grubuna uygulandıktan sonra yararlı olduğunu işaret etmektedir. Ayrıca müzik eğitimi programının yabancı öğrencilerin Türkçe kelime öğrenmelerine katkı sunduğu söylenebilir.

4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dördüncü alt problemi **“Yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde müziğin kelime kazanımına etkisine ilişkin deney ve kontrol grubundaki katılımcıların son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?”** şeklinde belirlenmiştir.

Analiz sürecine geçilmeden önce verilerin normallik varsayımını karşılayıp karşılamadığı incelenmiştir. Bunun için deney ve kontrol grubundaki katılımcıların son test ölçüm puanlarının farkı hesaplanmıştır. Daha sonrada bu fark puanlarının normallik değerleri Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testiyle incelenmiştir. Tablo 22'de sonuçlar gösterilmiştir.

Tablo 22.
Deney ve Kontrol Grubundaki Katılımcıların Son test Puan Farkına İlişkin Normallik Testi

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	sd	p	İstatistik	sd	P
Ölçüm Farkı	,12	15	,20	,95	15	,45

Tablo 22'deki değerler incelendiğinde ölçüm fark puanlarına ilişkin sonuçların anlamlılığı .05'ten büyük olduğu görölmektedir. Bu durum normallik varsayımını karşıladığı anlamı taşımaktadır ($p > .05$). Verilerin normal dağıldığı belirledikten sonra bağımlı örneklemler için t testi analizine geçilmiştir.

Çalışmaya katılan deney ve kontrol grubundaki katılımcıların son test ölçümünden aldıkları puan ortalamaları arasındaki farkı incelemek için, yapılan analiz işleminin sonucu Tablo 23'de sunulmuştur.

Tablo 2.

Deney ve Kontrol Grubundaki Katılımcıların Son test Puanlarına İlişkin t-Testi Sonuçları

Ölçüm	N	Aritmetik Ortalaması	S.s	sd	t	p
Deney Grubu Son-Test	15	285,60	28,05	14	15,97	,00
Kontrol Grubu Son-Test	15	163,13	14,17			

Tablo 23'deki sonuçlara göre deney ve kontrol grubuna ilişkin son test ölçüm puanlarının anlamlı bir düzeyde farklılaştığı gözlenmektedir. Diğer bir ifade ile yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde müzik eğitimi programının uygulandığı deney grubuna ilişkin son test puanlarının, kontrol grubuna ilişkin son test puanlarından anlamlı bir düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır ($t_{(14)} = 15,97$; $p < .05$). Bu bulgular, yabancıların Türkçe kelime öğrenmelerinde deney grubuna uygulanan müzik eğitimi programının, kontrol grubundaki katılımcılara göre anlamlı bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Özetle, müzik eğitimi uygulamasının yabancı öğrencilerin Türkçe kelime öğrenmesinde etkili olduğu söylenebilir.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada ulaşılan sonuçlar benzer içerikli başka araştırmaların sonuçları ile karşılaştırılarak değerlendirilmiş ve bu sonuçlardan elde edilen bulgulardan faydalanılarak bazı öneriler dile getirilmiştir.

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlar, araştırmanın problem cümlesi ve alt problemlere yönelik sonuçlar olmak üzere iki bölümde incelenmiştir

5.1. Sonuçlar

Yabancılara Türkçe kelime öğretiminde müziğin etkisini tespit etmek amacıyla yapılan bu çalışma yarı deneysel bir çalışmadır. Araştırmanın bulguları, deney ve kontrol gruplarına uygulanan ön test- son test verilerinin analizinden elde edilmiştir. Bu araştırmada söz konusu bulgular neticesinde yabancılara Türkçe kelime öğretiminde müziğin kullanımının etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin sonuçlara bakıldığında; yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde müziğin kelime kazanımına etkisine ilişkin deney ve kontrol grubundaki katılımcıların ön test puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı araştırmanın birinci alt problemini oluşturmaktadır. Bu alt probleme cevap bulmak üzere yapılan analizler sonucu ön test ölçüm puanlarının, deney grubu ön test ölçüm puanlarından anlamlı bir düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Diğer bir ifade ile yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde müzik eğitimi programı uygulanmadan önce deney ve kontrol grubundaki katılımcıların ön test puanlarının aynı düzeyde olduğu belirlenmiştir.
- Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin sonuçlara bakıldığında; yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde müziğin kelime kazanımına etkisine ilişkin kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında

anlamli bir farkin olup olmadigi arastirilmisttir. Yabancı öğrencilere müzik eğitimi programıyla Türkçe kelime öğretimine ilişkin çalışmada hiçbir uygulama yapılmayan kontrol grubundaki katılımcıların ön ve son test ölçümünden aldıkları puan ortalamaları arasındaki farkı incelemek için, yapılan analizler sonucunda kontrol grubuna ilişkin ön ve son test ölçüm puanlarının anlamli bir düzeyde farklılaşmadigi tespit edilmiştir. Bu bulgular kontrol grubuna bir uygulama yapılmamasına rağmen, katılımcıların Türkçe kelime öğrenme düzeyinin birbirine yakın olduğunu göstermektedir.

- Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin sonuçlara bakıldığında; yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde müziğin kelime kazanımına etkisine ilişkin deney grubundaki katılımcıların ön test ve son test puanları arasında anlamli bir farkın olup olmadigi arastirilmisttir. Bu alt probleme cevap bulmak üzere yapılan analizler sonucu deney grubuna ilişkin ön ve son test ölçüm puanlarının anlamli bir düzeyde farklılaştigi gözlenmektedir. Bu bağlamda yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde deney grubuna ilişkin son test puanlarının, ön test puanlarından anlamli bir düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bulgular yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğreniminde müzik eğitiminin anlamli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca müzik eğitimi programının yabancı öğrencilerin Türkçe kelime öğrenmelerine katkı sunduğu tespit edilmiştir.
- Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin sonuçlara bakıldığında; yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde müziğin kelime kazanımına etkisine ilişkin deney ve kontrol grubundaki katılımcıların son test puanları arasında anlamli bir farkın olup olmadigi arastirilmisttir. Bu alt probleme cevap bulmak üzere yapılan analizler sonucunda deney ve kontrol grubuna ilişkin son test ölçüm puanlarının anlamli bir düzeyde farklılaştigi gözlenmektedir. Diğer bir ifade ile yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde müzik eğitimi programının uygulandığı deney grubuna ilişkin son test puanlarının, kontrol grubuna ilişkin son test puanlarından anlamli bir düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bulgular, Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin kelime öğrenmesinde müziğin etkili olduğunu göstermiştir.

Sonuç olarak bu çalışmada yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretiminde uygulanan müzik eğitimi programının yararlı olduğu söylenebilir. Araştırma bulgularına göre, müzik eğitiminin yabancı öğrencilerin Türkçe kelime öğrenmelerini kolaylaştırdığı ifade edilebilir. Özellikle hem deney grubunun son ve ön test; hem de deney ve kontrol gruplarının son test puanlarındaki anlamlı bir farklılık olması müzik eğitiminin Türkçe kelime öğrenilmesinde etkili bir program olmasını sağladığı şeklinde değerlendirilebilir.

5.2.Öneriler

- Yabancılara Türkçe öğretiminde alternatif bir araç olarak sanatsal etkinlikler kullanılabilir.
- Derslerde kelime dağarcığını geliştirebilmek için farklı etkinliklerden yararlanılabilir.
- Yabancılara Türkçe öğretimi esnasında, bilgiden çok beceriye yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Dil öğretimi esnasında kullanılacak olan şarkı sözleri öğrencilerin ilgilerini çekebilecek ve olumsuz içerikler barındırmayacak şekilde seçilmelidir.
- Bu çalışma sadece B1 düzeyine uygulanmıştır. Diğer seviyedeki sınıflara da uygulanarak, öğrencilerin kelime kazanımına şarkılar aracılığıyla katkı sağlanabilir.
- Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan kitapların özellikle dinleme metinlerinde şarkılara yer verilerek öğrencilerin kelime öğrenmesi sağlanabilir.
- Yabancılara Türkçe öğretenlerin öğrencilere kelime öğretiminde müzik eğitiminden faydalanmaları önerilebilir.
- Yabancılara Türkçe öğretiminde bilgiden çok beceriye yönelik çalışmalar yapılarak öğrencilerin aktif kelime dağarcığının zenginleşmesi sağlanabilir.
- Yabancılara Türkçe öğretiminde öğrencilerin seviyesine uygun, kelime kadrosu yönünden zengin, öğretici eserler seçilmelidir.

KAYNAKÇA

- Ada, S. ve Şahenk, S.S. (2010). Avrupa Dil Portfolyosu ve Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi. *Avrupa Araştırmaları Dergisi*, 18(1-2), 63-88.
- Akbari, O. (2008). Teaching Vocabulary Items through Contextualization and Picture to Elementary Iranian EFL Students. *The Asian EFL Journal*, Volume 10, Number 3, 53- 77.
- Akman, E. (2005), Sınıf Ortamında Öğrenmeyi Kolaylaştıran Bit Etken Olarak Müziğin Kullanılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Aksan, D. (2008). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim I*, Türk Dil Kurumu, Ankara.
- Aktaş, S. (2008). *İlköğretim II. Kademe Okul Şarkılarının Öğrencilere Uygunluğunun İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Aktaş, T. (2005). Yabancı Dil Öğretiminde İletişimsel Yeti. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 1(1), 89-100.
- Aktepe, V. (2005). Eğitimde Bireyi Tanımanın Önemi. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 15-24.
- Altunkaya, H. Erdem, İ. (2017). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Okuma Kaygıları ve Okuduğunu Anlama Becerileri. *Sakarya University Journal of Education*, 7(1), 59-77.
- Arslan, Fatih. (2017). Dil Öğretiminin İlkeleri., H. Develi, C. Yıldız, M. Balcı, İ. Gültekin ve D. Melanlıoğlu. (Editörler). *Uygulamalı Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı (1.Cilt)*. Birinci Baskı. İstanbul. Kesit Yayınları, ss. 241-288.
- Arslan, M., Adem, E. (2010). Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Görsel Ve İşitsel Araçların Etkin Kullanımı. *Dil Dergisi*, 147, 63-86.

- Arslantürk, H. (2012). *Türkçe Kelime Gruplarının Yabancılara Türkçe Öğretimindeki Önemi Hakkında Bir İnceleme*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aşılıoğlu, B. (1993). *Ortaokullarda Türkçe Öğretimi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aşılıoğlu, B. (2007). Başlıca Öğrenme ve Öğretim İlkeleri., M. Arslan (Editör). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, Ankara. Anı Yayıncılık, ss. 31-48.
- Ataseven, F. (1988). Değişen Sınıf İçi Öğretim Ortamları ve Şarkılarının Yabancı Dil Öğretiminde Araç Olarak Kullanılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(3), 189-198.
- Atılay, D. (2017). *The Use of Songs in Teaching Vocabulary to Young Learners in a Foreign Language Teaching Classroom*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Balcı, Mustafa. (2017). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Temel Kavramlar., H. Develi, C. Yıldız, M. Balcı, İ. Gültekin ve D. Melanlıoğlu. (Editörler). *Uygulamalı Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı (1.Cilt)*. Birinci Baskı. İstanbul. Kesit Yayınları, ss. 13-41.
- Barın, E. (1992). *Yabancılara Türkçenin Öğretiminde Bir Metod Denemesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Barın, E. (2004). Yabancılara Türkçe Öğretiminde İlkeler. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1, 19-30.
- Başoğlu, E. B. (2010). *Cep Telefonu ve Sözcük Kartı Kullanan Öğrencilerin İngilizce Sözcük Öğrenme Düzeylerinin Karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Baykul, Y. (2000). *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme: Klasik Test Teorisi ve Uygulaması*, Ankara: ÖSYM Yayınları.

- Biber Öz, N. (2001). İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 101-106.
- Bilen, S. (1995). *İşbirlikli Öğrenmenin Müzik Öğretimi ve Güdüsel Süreçler Üzerindeki Etkileri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Bulduk, S. (2008). *Psikolojide Deneysel Araştırma Yöntemleri*. (1. basım). İstanbul: Çantay Kitapevi.
- Bütüner, İ. (2010). *İlköğretim Matematik Öğretiminde Şarkı Kullanımının Bazı Değişkenler Üzerindeki Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, (19. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çalışkan, A. (2013, 14-16 Kasım). *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Müziğin Kullanımı*. Uluslararası Dil ve Edebiyat Çalışmaları Konferansı "Balkanlarda Türkçe", Hëna e Plotë "Beder" Üniversitesi, Tiran/Arnavutluk, s.15-24.
- Çangal, Ö. (2012). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Taşıyıcısı Olarak Türküler. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*, 2(2), 9-20.
- Çelikkol, Ö. (2007). *Kelime Kazanımında Müziğin Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çetinkaya, Z. (2007). *Masalların Türkçe Öğretimindeki Yeri ve Önemi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Çiftçi, M. C. (2013). *Hızlı Okuma Teknikleri Eğitiminin Müzik Eğitiminde Deşifre Becerisine Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Çoban, A. (2005). *Müzik Terapi, Ruh Sağlığı için Müzikle Tedavi*, İstanbul: Timaş Yayınları.

- Dehaene- Lambertz, G., Ooijen, B. Van. (2002). *Le Langage Dans Les Premieres Annees De La Vie, Nouvelles Perspectives*, Laboratoire de Sciences Cognitives et Psycholinguistique, Paris.
- Demir, A., Açık, F. (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşım ve Seçilecek Metinlerde Bulunması Gereken Özellikler. *Türklük Bilimi Araştırmaları (TÜBAR)*, 30(Güz), 51-72.
- Demir, G. (2011). *Dil-Müzik İlişkisi Ekseninde Yapılanan Türk Halk Müziği Yöresel Ağız Özelliklerinin Fonetik Notasyonu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demirel, Ö. (2008). *Yabancı Dil Öğretimi*, (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Duisembekova, Z. (2014). *The Use of English Songs On Youtube to Teach Vocabulary to Young Learners*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Duman, G. B. (2013). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Materyal Geliştirme ve Materyallerin Etkili Kullanımı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(2), 1-8. Web: http://www.academia.edu/29791591/T%C3%BCrk%C3%A7enin_Yabanc%C4%B1_Dil_Olarak_%C3%96%C4%9Fretiminde_Materyal_Geli%C5%9Firme_ve_Materyallerin_Etkin_Kullan%C4%B1m%C4%B1 adresinden 10 Mayıs 2017' de alınmıştır.
- Duman, G. B. (2013). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Materyallerin Etkin Kullanımı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(2), 1-8.
- Er, O. (2015). *Yabancılar Türkçe Öğretimi Uygulamalarının Kültürel Farkındalık Oluşturma Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Erdem, İ. (2007). *İlköğretim 2. Kademe Dil Bilgisi Öğretiminin Sorunları Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Erdem, İ. (2009). Yabancılara Türkçe Öğretimiyle İlgili Bir Kaynakça Denemesi. *Turkish Studies – International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4(3), 888-937.
- Erdem, İ. Deniz, K. (2008). Güzel Konuşma Kurslarında Verimliliği Arttırmaya Yönelik Bir Alan Araştırması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(10), 75-90.
- Erol, H. F. (2014). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Temel Seviyede Kelime Edinimi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ertural, S. (2008). *Türkiye’de Yabancı Dil Öğretimi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Eskioğlu, I. (2003), Müzik Eğitiminin Çocuk Gelişimi Üzerindeki Etkileri. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi, Malatya, s.116-123.
- Gedik, D. (2009). *Yabancılara Türkçe Öğretimi (Ankara Üniversitesi TÖMER ve Gazi Üniversitesi TÖMER Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Genç, B. (2004). New Trends in Teaching and Learning Vocabulary. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2), 117-126.
- Göçer, A., Moğul, S. (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İle İlgili Çalışmalara Genel Bir Bakış. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, terature and History of Turkish or Turkic*, 6(3), 797-810.
- Göğüş, B. (1978). *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Gökşenli, E. Y. (2011). Yabancı Dil Olarak İspanyolca Öğretiminde Müziğin Öğretim Aracı Olarak Kullanımı. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İspanyol ve İtalyan Dilleri ve Edebiyatları Dergisi (Mediterráneo/Mediterraneo)*, 1(6), 13-43.

- Gül, G. (2012). *Okul Öncesi Altı Yaş Çocukları İçin Oluşturulan Şarkı Dağarcığının Müziksel Gelişim Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Gülcü, İ. (2015). *Yabancı Dil Olarak Mobil Destekli Türkçe Kelime Öğretimi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Güney, N., Aytan, T. ve Şengül, M. (2014). Müziksel-Ritmik Zekâya Yönelik Etkinliklerin Dil Bilgisi Öğretiminde Akademik Başarıya Etkisi, *E-Journal of New World Sciences Academy*, 9(2), 120-134.
- Isakovic, N. ve Arslan, M. (2010). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinlediğini ve Okuduğunu Anlama Becerisinin Geliştirilmesine Etki Eden Unsurların Belirlenmesi. Web: <https://www.researchgate.net/publication/303909836> adresinden 24 Temmuz 2018’ de alınmıştır.
- İlgün, K. (2015). *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Telaffuz Becerisini Geliştirmeye Yönelik Tekerleme ve Ninnilerin Kullanımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İnce, H. G. (2006). *Türkçede Kelime Öğretimi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Kalender, M. (2002). Algılayabilme., Savcıoğlu, N. N. (Editör). *Çocuk ve Müzik*. İstanbul. Okuyan Us Yayın, ss. 65-70.
- Kalender, R. (1998). Musiki ve İnsan. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 37(1), 263-272.
- Kanatlı, F. ve Çekici, Y. E. (2013). Türkçe Öğretiminde Disiplinler Arası Olanaklar. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 223-234.
- Karagöz, B. (2013). *İlköğretim Öğrencilerine Değerlerin Okul Şarkıları Yoluyla Kazandırılması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (15. basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kilmen, S. (2015). *Eğitim Araştırmacıları İçin SPSS Uygulamalı İstatistik*. Ankara: Edge Akademi Yayınları.
- Korkmaz, Z. (2007). *Gramer Terimleri Sözlüğü*.(3. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Köksal, A. (1997), Müzik Eğitimi Alan ve Almayan Ergenlerin Empatik Becerilerinin ve Uyum Düzeylerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Maden, S. (2010). *İlköğretim 6. Sınıf Türkçe Dersinde Drama Yönteminin Temel Dil Becerilerinin Kazanımına Etkisi (Sevgi Teması Örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Murphey, T. (1992). The Discourse of Pop Songs. *Teachers of English to Speakers of Other Languages (TESOL) Quarterly*, 26(4), 769-774.
- Nacakcı, Zeki. İnsan-Kültür-Müzik (Varoluştan Müzik Kültürüne), Z. Nacakcı ve A. Canbay. (Editörler). Müzik Kültürü. İkinci Baskı. Ankara. Pegem Akademi Yayıncılık, ss. 3-31.
- Nacakcı, Z. ve Kurtuldu, M. K. (2011). *Kuramdan Uygulamaya Müzik Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Nişancı, İ. (2013, 14-16 Kasım). *Türkçe Şarkıların Dil Öğretiminde Kullanımı*. Uluslararası Dil ve Edebiyat Çalışmaları Konferansı “Balkanlarda Türkçe”, Hëna e Plotë "Beder" Üniversitesi, Tiran/Arnavutluk, s.172-189.
- North, B. (2000). *The Development of a Common Framework Scale of Language Proficiency*. Thames Valley Üniversitesi Doktora Tezi, New York, Peter Lang.
- Örter, H. C. (2005). *Müzik İle Terapi*, Mephisto Yayınları, İstanbul.

- Özal Göncü, İ. (2002). *4-6 Yaş Anaokulu Çocuklarına Uygulanan Müzik Eğitiminin Müziksel Ses ve İşitsel Algı Gelişimlerine Etkileri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özçelik, D. A. (1998). *Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Özdemir, C. (2013). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Ders Malzemelerinin Önemi ve İşlevsel Ders Malzemelerinin Nitelikleri. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, terature and History of Turkish or Turkic*, 8(1), 2049-2056.
- Özdemir, G. Yıldız, G. (2010), Genel Gelişim Sürecinde Müziksel Gelişim, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 77-90.
- Paribakht, T. S. ve Wesche, M. B. (1993). Reading Comprehension and Second Language Development in a Comprehension-Based ESL Program. *Tesl Canada Journal/Revue Tesl Du Canada*. Vol. 11, No. 1, Fall.
- Redd, J. B. (2011). *Supporting Vocabulary Growth of High School Students: An Analysis of the Potential of a Mobile Learning Device and Gaming App*. Unpublished Doctoral Dissertation, Iowa State University, Iowa.
- Salazar, E. Z. and Carballo, O. C. (2011). Teaching culture in the foreign language classroom: A reflective model. *Revista de Lenguas Modernas*, 14, 283-303.
- Sarı, F. (2014). *A Case Study on the Benefits of Using Songs in Teaching Vocabulary to Young Learners of English*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Saxe, L., Michelle, F. (1981). *Social Experiments: Methods for Design and Evaluation*. Beverly Hills. CA: Sage.
- Sayınsoy, B. (2003). *Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminde Eylem Odaklı Yaklaşım*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Schellenberg, E. G. (2001). Music and Nonmusical Abilities. *Annals of the New York Academy of Sciences*, Volume 930, 355-371.

- Selanik, C. (1996). *Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni Müziğin Görkemli Yolculuğu*, Ankara: Doruk Yayıncılık.
- Sever, S. (1997). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*, (2. Baskı). Anı Yayıncılık, Ankara.
- Sis, N. ve Başpınar Yörük, N. (2017). Müzikli Yaratıcı Dinleme Etkinliklerinin Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Dinleme Başarı ve Tutumlarına Etkisi. *International Journal of Language Academy*, 5(7), 1-16.
- Sülükü, Y. (2011). *Yabancılara Türkçe Öğretiminde (Temel Seviye A1) Bilgisayar Destekli Materyal Geliştirme ve Bunun Öğrenci Başarısına Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Şahin, Ö. F. (2016). *Kars Türkülerinin Dilin Dört Temel Becerisi Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Şaktanlı, S.C. (2007). *İlköğretim 4. Sınıf İngilizce Dersindeki Şarkıların Müzik Öğretmeni Destekli Öğretiminin Öğrencilerin İngilizce Dersine İlişkin Tutumları ve Başarıları Üzerine Etkisi (Ankara Talâtpaşa İlköğretim Okulu Örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Şendurur, Y. Akgül Barış, D. (2002). Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 165-174.
- Şimşek, M. R. (2010). Yabancı Dil Öğretiminde Ana Dil Kullanımı: Ne Zaman, Ne Kadar, Neden. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 1-14.
- Tabak, G. (2013). *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Benzetim (Simülasyon) Tekniğinin Kullanımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Takıl, N. B. (2014). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde İletişimsel Yaklaşımın Yazma Becerisine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Talışık, E. (2013). *İlkokul Türkçe, Matematik ve Hayat Bilgisi Derslerinde Öğretim Materyali Olarak Şarkıların Kullanılmasının Öğrencilerin Başarı ve Tutum Gelişimleri Üzerindeki Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Topcu, H. (2016). *Ortaokul Matematik Derslerinde Şarkılarla Yapılan Öğretimin Akademik Başarı ve Kalıcılığa Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Türk Dil Kurumu (TDK), (2011). *Türkçe Sözlük*, (11. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uçan, A. (1993). *Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış. Müzik Eğitimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi (Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar)*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi: Temel Kavramlar, İlkeler, Yaklaşımlar*, (2. Basım). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2001). *“Okul Öncesi Çocuğun Müziksel Gelişimi” Müzik Öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Uçan, A. (2005), *Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye’deki Durum*, (3. Basım). Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları.
- Uçgun, D. (2006). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Sözcük Dağarcığını Geliştirme Teknikleri. *Türklük Bilimi Araştırmaları (TÜBAR)*, 20(20), 217-227.
- Uluçay, T. (2012). *Müzik Eğitiminin Ortaöğretim Öğrencilerinin Şiddet Eğilimlerine Etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Uysal, B. (2009). *Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni Doğrultusunda Türkçe Öğretimi Programları ve Örnek Kitapların Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Yalın, H. İ. (2010). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, (23. Basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Yener, F. (1983). *Müzik*, İstanbul: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Beyaz Köşk (Müzik Sarayı) Yayınları.
- Yıldız, G. (2006). *İlköğretimde Müzik Öğretimi Birinci Kademe*, (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Zengin, B. ve Kurbanov, B. (2003). Yabancı Dil Eğitimi ve Müzik: Bütünlüklü Öğretim ve Öğrenme. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(8), 187-209.

EKLER**EK 1. Uygulama İzin Belgesi**

Sayı : 50235129-100
Konu : Uygulama izni.(Vahap GÜLDALI)

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Enstitümüzün Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Vahap GÜLDALI, Yrd. Doç. Dr. Betül KARAGÖZ danışmanlığında hazırlanmış olduğu "Yabancılara Türkçe Kelime Öğretiminde Müziğin Etkisi" başlıklı tez çalışmasının uygulama kısmını yaklaşık 6-8 hafta süresince Üniversitemiz Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER)'nde yapmasının uygun olduğu hususunda gereğini bilgilerinize rica ederim.

e-İmzadır
Prof.Dr. Abdulkadir BAHARÇİÇEK
Rektör Yardımcısı

EK 2. Kişisel Bilgi Toplama Formu

Öğrenci Kişisel Bilgi Toplama Formu

Sevgili öğrenciler,

Sizlere sorduğum bu sorular sizlerle yapacağımız 6 haftalık ders sürecindeki çalışmada kullanılacaktır. Sorulara samimi ve doğru cevap vermeniz sizler hakkındaki gerçek bilgileri elde etmemi sağlayacaktır.

Soruları dikkatli bir şekilde okuyarak size en uygun olan boşluğa (X) işareti koyunuz.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Arastirmaci

Vahap GÜLDALI

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

Adı Soyadı: ..... **Bölümü:** .....

Yaşı: ..... **Doğum Yeri:** .....

Cinsiyeti:

Kız Erkek

Kardeş Sayısı (Kendinizle Birlikte)

Yok 1 2 3 4 ve üzeri

Anne Eğitim Durumu

Mezun değil İlkokul Ortaokul Lise Üniversite

Baba Eğitim Durumu

Mezun değil İlkokul Ortaokul Lise Üniversite

Anninizin mesleği

Ev hanımı Memur İşçi Serbest meslek Diğer .....

Babanızın mesleği

İşsiz Memur İşçi Serbest meslek Diğer.....

Ailenizin aylık geliri

750 TL ve daha az 751-1500 TL 1501-2000 TL 2001-2500 TL 2500 TL ve üzeri

Ailenizde Müzikle ilgilenen kimse var mı?

Yok Var.....

Müzik dinlemeyi seviyor musunuz?

Hayır Evet

Türk sanatçılardan en çok hangilerini dinliyorsunuz?

.....

EK 3. Kelime Bilgisi Ölçme Formu

Öğrenci Görüşü Alma Formu (Son Test)

Sevgili Öğrenci,

Bu form, B1 düzeyindeki siz kıymetli öğrencilerin aşağıdaki kelime yada kelime gruplarını bilip bilmediğini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu formda, Yunus Emre Enstitüsünün hazırladığı B1 seviyesindeki Ders Kitabında ilk 5 ünite içerisinde bulunan kelime dünyalarından 124 adet kelime yada kelime gurubu yer almaktadır. Kelime yada kelime grubunun anlamını biliyorsanız **A** seçeneğinin altına anlamını yazınız. **B** seçeneğinde ise kelime yada kelime grubunu cümle içerisinde kullanınız.

Arastirmaci

Vahap GÜLDALI

İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

		Kelime ya da Kelime Grubunun	
No	Kelime ya da Kelime Grubunun Adı	(A) Kelimenin Anlamını Biliyorsanız Lütfen Yazınız:	(B) Lütfen Kelimeyi Cümle İçerisinde Kullanınız:
1	Borsa		
2	Reklam		
3	Dedikodu		
4	Gazete		
5	Sosyal Paylaşım Sitesi		

Kelime ya da Kelime Grubunun		Kelime ya da Kelime Grubunun Adı	Kelimenin Anlamını Biliyorsanız Lütfen Yazınız.	Lütfen Kelimeyi Cümle İçerisinde Kullanınız:
No	(A)			
6	İnternet			
7	Ayaklı Gazete			
8	Sanal Ortam			
9	Sosyal Medya			
10	Oyun			
11	Fısıltı			
12	Türkü			
13	Ozan			
14	Ressam			
15	Şair			

		Kelime ya da Kelime Grubunun	
No	Kelime ya da Kelime Grubunun Adı	Kelimenin Anlamını Biliyorsanız Lütfen Yazınız:	Lütfen Kelimeyi Cümle İçerisinde Kullanınız:
		(A)	(B)
16	Saz		
17	Söz		
18	Hüsnühat		
19	Plak		
20	Kültür		
21	Kaligrafi		
22	Müzik		
23	Kaligraf		
24	Form		
25	İlan		
26	Başvuru		

No	Kelime ya da Kelime Grubunun Adı	Kelime ya da Kelime Grubunun	
		Kelimenin Anlamını Biliyorsanız Lütfen Yazınız:	Lütfen Kelimeyi Cümle İçerisinde Kullanınız:
		(A)	(B)
27	İşveren		
28	İş Görüşmesi		
29	Yarı Zamanlı		
30	Eleman		
31	Staj		
32	Kariyer		
33	İnsan Kaynakları		
34	Referans Mektubu		
35	Müdür		
36	Oyuncu		

Kelime ya da Kelime Grubunun		Kelime ya da Kelime Grubunun Adı	Kelimenin Anlamını Biliyorsanız Lütfen Yazınız:	Lütfen Kelimeyi Cümle İçerisinde Kullanınız:
No	(A)			
37	Köşe Yazarı			
38	Bilmece			
39	Bulmaca			
40	Kahraman			
41	Köşe Yazısı			
42	Haber			
43	İnternet Sitesi			
44	Senaryo			
45	Senarist			
46	Yayımlamak			
47	İlaç			

No	Kelime ya da Kelime Grubunun Adı	Kelime ya da Kelime Grubunun	
		Kelimenin Anlamını Biliyorsanız Lütfen Yazınız:	Lütfen Kelimeyi Cümle İçerisinde Kullanınız:
		(A)	(B)
48	Aidat		
49	Yıllık		
50	Yerleşke		
51	Yurt		
52	Mazeret		
53	Barmak		
54	Yemekhane		
55	Teslim Etmek		
56	Öğrenci Evi		
57	Öğrenci Numarası		

Kelime ya da Kelime Grubunun		Kelime ya da Kelime Grubunun Adı	Kelimenin Anlamını Biliyorsanız Lütfen Yazınız:	Lütfen Kelimeyi Cümle İçerisinde Kullanınız:
No	(A)			
58	Kayıt Yaptırmak			
59	Hafıza			
60	Hatıra			
61	Maddi			
62	Manevi			
63	Hazine			
64	Yetişkin			
65	Yetenek			
66	İş Birliği			
67	Yetişmek			
68	Paylaşmak			

No	Kelime ya da Kelime Grubunun Adı	Kelime ya da Kelime Grubunun	
		Kelimenin Anlamını Biliyorsanız Lütfen Yazınız:	Lütfen Kelimeyi Cümle İçerisinde Kullanınız:
		(A)	(B)
69	Ortaya Çıkarmak		
70	Kanıtlamak		
71	Ödül		
72	Sifem		
73	Zihin		
74	Beceri		
75	Yayılmak		
76	Üretim		
77	Hızlı Okumak		
78	Geliştirmek		

Kelime ya da Kelime Grubunun		Kelime ya da Kelime Grubunun Adı	Kelimenin Anlamını Biliyorsanız Lütfen Yazınız:	Lütfen Kelimeyi Cümle İçerisinde Kullanınız:
No	(A)			
79	Ciltçilik			
80	Geri kalmış			
81	Ciltlemek			
82	Kitap kurdu			
83	Kursiyer			
84	Broşür			
85	İş Türkeşi			
86	Apartman Dairesi			
87	Satılık			
88	Müstakil			
89	Servis Görevlisi			

Kelime ya da Kelime Grubunun		Kelime ya da Kelime Grubunun Adı	Kelimenin Anlamını Biliyorsanız Lütfen Yazınız:	Lütfen Kelimeyi Cümle İçerisinde Kullanınız:
No	(A)			
90	Garanti Belgesi			
91	Kullanma Kılavuzu			
92	Elektronik Posta			
93	Tüketici Mahkemesi			
94	İİK Yardım			
95	Engelli			
96	Mütevazı			
97	Müzişyen			
98	Sağır			
99	İşitme			

Kelime ya da Kelime Grubunun		Kelime ya da Kelime Grubunun Adı	Kelimenin Anlamını Biliyorsanız Lütfen Yazınız:	Lütfen Kelimeyi Cümle İçerisinde Kullanınız:
No	(A)			
100	Besteci			
101	Övünmek			
102	Dili Tutulmak			
103	Sergi			
104	Doğa			
105	Dernek			
106	Dâhi			
107	Bencil			
108	Gerçeküstü			
109	Miras			
110	Cenaze			

No	Kelime ya da Kelime Grubunun Adı	Kelime ya da Kelime Grubunun	
		Kelimenin Anlamını Biliyorsanız Lütfen Yazınız: (A)	Lütfen Kelimeyi Cümle İçerisinde Kullanınız: (B)
111	İnsanüstü		
112	Macera		
113	Bilimkurgu		
114	Takıntı		
115	Birey		
116	Ortopedik		
117	Koltuk Değneği		
118	Kaldırım		
119	Çiçek Hastalığı		
120	Zirve		

Kelime ya da Kelime Grubunun		Kelime ya da Kelime Grubunun Adı	Kelimenin Anlamını Biliyorsanız Lütfen Yazınız:	Lütfen Kelimeyi Cümle İçerisinde Kullanınız:
No	(A)			
121	Tekerlekli Sandalye			
122	Rampa			
123	Hüzün			
124	İşitme Engelli			

Öğrencinin Adı Soyadı:

İmza:

EK 4. Araştırma Esnasında Kullanılan Şarkılar

Haberin Var Mı?

1. Ünite

Söz-Müzik: Vahap Güldalı

Ge zer ken ge zer ken ge zer ken bul dum

Bir Sos yal pay la şım si te sin de

o ku dum o ku dum a ma an la ma dum

Bir bak tım fı sıl tı ga ze te sin de

He men ko ş tum aç tum in ter ne ti mi

Gün dem de ki bor sa yı Sos yal med ya da bul dum

He men ak lı ma gel di bir sa nal or tam da

Rek lam lar la o yun lar la pay la şım yap tım

Saz İle Söz İle

2. Ünite

Söz-Müzik: Vahap Güldalı

İş gö rüş me__ si yap tum bir iş gö rüş me__ si

3
ön ce baş vu__ ru son ra ta nı__ tum

5
Bir p lak koy__ dum mü zik din let tim on la__ ra (saz.....)

7
Saz i le söz i le ya rı za__ man lı (saz.....)

9
S ta jim bit__ ti bi tır dim s ta__ jı

11
Ka ri yer yap__ tum e le man bul__ dum

13
İ lan ver dim__ form dol durt tum o yun cu al__ dım (saz.....)

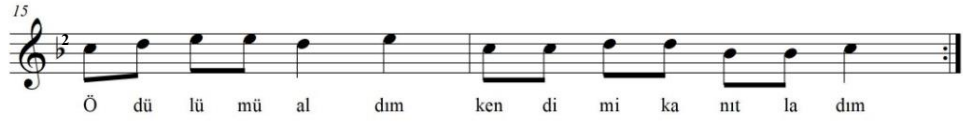
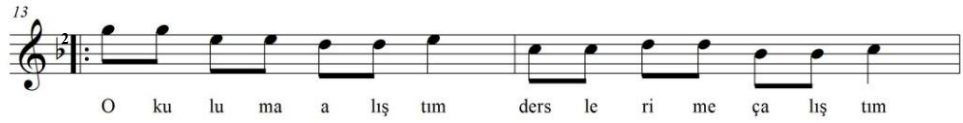
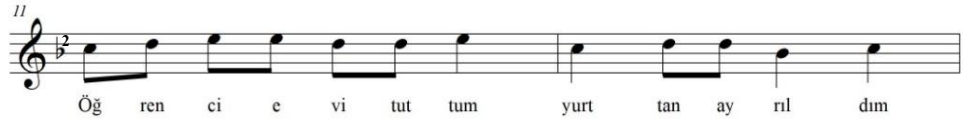
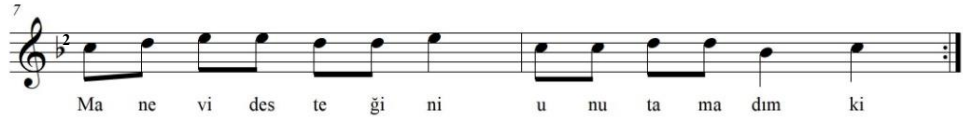
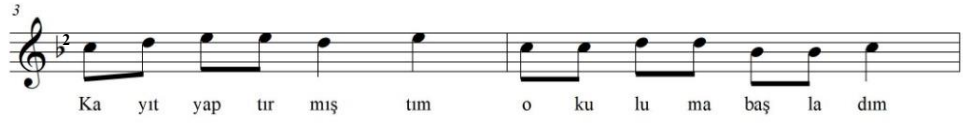
15
Saz i le söz i le ya rı za__ man lı (saz.....)

Okul Yılları

3. Ünite

Söz: Vahap Güldalı

Müzik: Anonim

Gelin Tanış Olalım

4. Ünite

Söz-Müzik: Vahap Güldalı

A part man da i re sin de o tu ran yaş lı tey ze

Müs ta kil bir ev i çin Dai re si ni sat mış

E vi i çin bir ta kım eş ya lar al mış

Eş ya la rın ga ran ti bel ge si yok mış

Kul lan ma kı la vu zu nu o ku ya ma mış

Ser vis gö rev li si Gel me miş

Tü ke ti ci mah ke me si ne baş vur mış

He men ce vap gel me miş çok ü zül müş

Engelleri Kaldıralım

5. Ünite

Söz: Vahap Güldalı

Müzik: Anonim

Ben cil bi rey___ ol ma yıp___ yar_dım cı o__ la lım_____

3

Or to pe__ dik__ en__ gel__ li__ ye sa__ hip__ çı ka__ lım_____

5

Der nek le__ re__ ba__ ğış__ ya__ pıp mi__ ras__ bı ra ka__ lım_____

7

Ser__ gi a__ çıp__ kon ser__ ve rip__ des tek__ çı ka__ lım_____

9

Mü te va zı__ ki ši lik le ö__ vün__ mek ye__ ri ne_____

11

Ram pa çık__mak__ ta__ zor__ la__ nan Te ker lek li san dal ye li ye_____

13

Kal dı rım__ dan__ çı__ ka__ ma__ yan kol__ tuk__ de ğ nek__ li ye_____

15

Des tek o__ lup__ yar__ dım__ e dip__ sa__ hip__ çı ka__ lım_____

EK 5. Uygulamadan Görüntüler

